At sætte spor i samfundet

Inspiration til fornyelse af folkeoplysningen

"Folkeoplysningen har store muligheder for at involvere borgerne i udviklingen af samfundet – og det skal man gøre"
Torben Dreier - skoleleder FO-Aarhus

Rapporten er lavet af FO-Aarhus

At sætte spor i samfundet
Inspiration til fornyelse af folkeoplysningen

Indhold

En Græsrods bekendelser	S. 5
Folkeoplysning a la 2016	S. 7
Indledning	S. 9
Fodbold for flygtninge sparkede til debatten	S. 10
Unge med ondt i livet får nyt mod	S. 13
Folkeoplysning er med i Kulturhovedstad 2017	S. 17
Somaliere i Aarhus: Vi skal selv forme historien	S. 19
Kunsten til debat helt ude i strandkanten	S. 23
Debat i det moderne forsamlingshus	S. 26
Aarhus hylder tolerance og respekt	S. 31
FO-Aarhus vandt DM i partnerskab	S. 34
Unge rollemodeller: Stærke ord om uddannelse – i Gellerup	S. 37
ØKOgal har sund mad og mennesker i centrum	S. 41
Torben Dreier: Folkeoplysningen skal sætte spor i samfundet	S. 43
Musik og medier giver handicappede succes	S. 48
Kunstnere mødes på Perron 1	S. 50
Rødderne underviser de yngre i god opførsel	S. 52
Mangfoldig debat for studerende i Aarhus	S. 57
Idrættens tabuer sat til åben debat	S. 59
Partnerskaber bygger på fællesskab og ligeværd	S. 61
Undervisning og debat på mange måder	S. 64
Ja til at flytte kommunale kroner til folkeoplysningen	S. 67

At sætte spor i samfundet
Inspiration til fornyelse af folkeoplysningen

Skrevet og redigeret af journalist Ole Jessen
Lay-out: SDesign.nu
Tryk: Børge Møllers Grafiske Hus

1. udg. 1. opl. 2015
Oplag: 750 stk.

Udgivet af FO-Aarhus
Frederiksgade 78C
FO-byen
8000 Aarhus C
Tlf.: 87 46 45 00

Udgivet med støtte fra Kulturstyrelsen

ISBN 978-87-991534-9-7
EAN 9788799153497

Bogen kan bestilles hos FO-Aarhus eller downloades fra www.fo-aarhus.dk
Der må gerne citeres fra bogen med kildeangivelse.

Billedet på forsiden er fra et livligt og velbesøgt debatmøde i 'Det moderne forsamlingshus', arrangeret i samarbejde mellem FO-Aarhus og Århus Stiftstidende (se side 26). Foto: Kim Haugaard, Århus Stiftstidende.

En Græsrods bekendelser

Hvis du er et ungt menneske af i dag, mødes du konstant af mantraet "du skal skynde dig"; skynde dig at tage dig en uddannelse (og det vel at mærke på normeret tid) - og med tocifrede karakterer til følge, selvfølgelig i den rigtige ende af skalaen. Og skynd dig så ud på arbejdsmarkedet og gør gavn for samfundet ved at tjene dig en løn, betale din skat, købe et hus, generere noget forbrug, og også gerne gæld, få dig nogle børn, og se om du efter bedste evne kan undgå skilsmisse. For voksen- og arbejdslivet er blevet synonymer til trods for, at livet hele tiden leves i et samfund. I et fællesskab som vi som mennesker, hvad enten det er i rollen som arbejdstagere, arbejdsgivere, fædre, mødre, kristne, muslimer, jøder, buddhister, ateister eller abonnenter af Jyllands Posten eller Politiken, er en del af, afhængig af og ansvarlig overfor. Men netop den erkendelse og den deraf afledte forståelse for at være en del af noget større og have et medansvar for mere end bare dit eget liv, din egen karriere, din egen familie, din egen fremtid og dit eget fremskridt, men vedstå sig og påtage sig et ansvar for det, der er vores alles; nemlig vores kultur, demokrati og dannelse er nøjagtigt der, hvor borgeren fødes og egomanen tager sit sidste åndedræt.

Da jeg sammen med min bedste ven Jakob, der ligesom jeg var studerende på Aarhus Universitet i 2000, besluttede mig for at ville træde ud på den anden side af universitets gule mure og ind i det offentlige rum for at lade teori være teori, lade eksamenerne og karakterer være, hvad det er og supplere den akademiske verden med at skabe i den virkelige virkelighed, så havde det aldrig været os muligt at gå fra intention til realisering, hvis det ikke havde været for FO-Aarhus. Her fandt vi en organisation - og et individ i Torben Dreier - der til trods for, at vi hverken var erfarende kulturentreprenører eller anerkendte forfattere og debattører, men blot unge idealistiske studerende, der gerne ville prøve kræfter med folkeoplysningen og bidrage til at skabe et mere oplysende og begavet offentligt rum i vores by, Aarhus, blev mødt med imødekommenhed, interesse og til sidst støtte både i form af netværk, erfaring og midler! Vi havde til at begynde med intet andet end ærgerrigheden, nysgerrigheden og den udokumenterede tro på

egne evner til at skabe en oplevelse, en udstilling, en debat, en samtale, en overraskelse der ville få i det mindste de, der måtte blive eksponeret til hvad vi lavede en tand mere tænksom, et sandkorn mere nuanceret, et fnug mere inspi-reret, ja bare en lille bitte smule mere oplyst.

Om vi lykkedes i at gøre nogle andre end os selv oplyste, med de aktiviteter vi lavede, skal jeg overlade til andre at vurdere, men jeg kan med sikkerhed sige, at havde det ikke været for FO-Aarhus, så var debatarrangementet Generation fucked Up? aldrig blevet en realitet. Og var dét debatarrangement aldrig blevet en realitet, så var Politikens debatredaktør Per Michael Jespersen aldrig blevet bekendt med begrebet Generation fucked Up, og havde derfor aldrig publiceret en artikel om det, og så havde Gyldendals Litterære Direktør Johannes Riis aldrig læst om begrebet og generationskritikken. Og havde han ikke gjort det, så var debatbogen Generation fucked Up? aldrig blevet publiceret, læst af tusindvis og indgået i undervisningsmaterialer i gymnasieskolen i årevis efter.

Og det hele startede med tre debatarrangement rundt om i Aarhus.

Folkeoplysningens veje kan være uransagelig, hvis man tør - ikke altid at ville det nemme, det konventionelle og det afprøvede - og det gjorde FO-Aarhus og Torben Dreier.

Taknemmelige hilsner samt fortsat held og lykke med det vigtige folkeoplysningsarbejde,

Morten Albæk

FOLKEOPLYSNING a la 2016

Fundamentet for det demokratiske, oplyste og kreative Danmark som vi ser i dag, er lagt for mere end 100 år siden, via de folkelige bevægelser i 1800-tallet. På den tid skabte man folkeskolen, folkeoplysning og folkebibliotek, men også andelsbevægelse og arbejderbevægelse. Ideen var, at man ved at få ALLE med i samfundsudviklingen, ved at give hele folket dannelse og uddannelse ville skabe forudsætningerne for et levenede demokratisk, innovativt og socialt bæredygtigt Danmark - og jeg vil vove den påstand at det er lykkedes. Det er lykkedes så godt, at vi idag omtaler demokrati, åbenhed og social omsorg, som DANSKE værdier.

Denne bog handler om, hvordan det her lokalt i Aarhus, er lykkedes at holde disse værdier levende og nutidige. Hvordan det ikke blot er tom retorik skabt til skåltaler og bonede gulve, når man omtaler folkeoplysning som fundament for demokrati, tolerance og fællesskab.

FO-Aarhus har formået at gøre disse ideer levende og vedkommende. Læs blot afsnittet om "Fodbold for flygtninge sparkede liv i debatten" eller "Aarhus hylder tolerance og respekt". Her handler det om den demokratisk samtale - ikke om politisk agitation. FO-Aarhus har gennem årene via en lang række arrangementer, været med til at sætte gang i den levende debat, en debat som er helt central for at et levende demokratisk samfund kan trives og udvikle sig.

FO-Aarhus har også et særligt blik for den mangfoldighed der findes i vores by. Hvad enten det gælder mennesker med psykisk udfordring, seksuelle minoriteter eller indvandrere og flygtninge.

Målet er altid det samme, at vise muligheder og perspektiver, fremfor at pege fingre af vanskelighederne og forskellighederne. Kort sagt fortælle historien om det forskelligartede og mangfoldige Aarhus vi lever i - at gøre forskellighed og solidaritet til plusord. Læs f.eks. "Musik og medier giver handicappede succes" eller "Rødderne underviser de yngre i god opførsel". Det handler i praksis om at skabe reel social bæredygtighed - på de deltagendes præmisser.

Og endelige har kunsten og kreativiteten en flot og vigtig placering i FO-Aarhus' virke. FO-Aarhus er naturligvis med, når vi skal være kulturhovedstad i 2017 og når byen byder på "walk-in kunstmuseum" i form af Sculpture by the Sea - læs indlæggene om dette. Men også i idrættens verden markere FO-Aarhus sig. Læs f.eks. afsnittet om "Idrættens tabuer sat til åben debat" Hele bogen fortæller en historie om et oplysningsforbund, der hele tiden er i bevægelse og hele tiden vil være med hvor det sker - ikke for at markerer sig selv, men for at understøtte de værdier, som det hele startede med, for mere end 100 år siden. Demokrati, oplysning og social bæredygtighed.

Det er en stor gevinst for Aarhus og aarhusianerne, at vi har en organisation som FO-Aarhus som vil agere "legekammerat" eller partner, i utroligt mange sammenhænge. Læs bl.a. "Partnerskaber bygger på fællesskab og ligeværd" - og LÆS hele bogen.

Det er en god historie - og så er den virkelighed, lige her i Aarhus.

Formand for kulturudvalget i Aarhus byråd og Danmarks Biblioteksforening
Steen B. Andersen

Folkeoplysning der sætter spor i samfundet

FO-Aarhus har gennem mere end 25 år arbejdet sammen med mange forskellige partnere om undervisning, debat, projekter og fleksible tilrettelæggelsesformer. Det har ofte været i netværk, der traditionelt ikke er forbundet med folkeoplysning, men det er altid endt med at have en meget stor andel af folkeoplysning i sig.

Når man arbejder i den slags netværk, der ikke på forhånd opfattes som forbundet med traditionel folkeoplysning, så åbner det ofte op for helt nye og uopdagede muligheder for samarbejde. Det sker, når man er aktiv medspiller. Dermed kan folkeoplysningen komme til at omfatte grupper og mennesker, som folkeoplysningen normalt har svært ved at nå. Og aktiviteterne kan komme til at skabe debat på områder, der er brandaktuelle, som rører mange mennesker og har stor betydning i samfundet.

Samarbejdspartnerne er og har været en meget forskelligartet flok af frivillige, foreninger, institutioner og andre. Det spænder vidt, fra en fodboldklub i superligaen, over unge fra Palæstina og Bispehaven til kendte forfattere og musikere. Og herimellem er der masser af andre som dagbladet Århus Stiftstidende, Studenterhus Aarhus, somaliske foreninger, Aarhus2017 og mange flere.

Der samarbejdes om både små og store projekter, hvoraf nogle nævnes i dette skrift. Der kan arbejdes sammen på mange måder, alle sammen inden for de love og regler, der findes for folkeoplysning i Danmark. Ja, som det kan ses i dette skrift, så er der faktisk vide rammer og gode muligheder for at komme langt omkring. På denne måde kan folkeoplysningen være med til at engagere og begejstre, flytte holdninger og skabe nyt. Ja, kort sagt: Sætte spor i samfundet.

Det er håbet, at dette skrift kan give inspiration til fortsat udvikling af folkeoplysningen.

Se mere: fo-aarhus.dk

Et indslag på TV2 Østjylland om AGFs og FO-Aarhus' fodbold for flygtninge blev set af mere end 400.000 mennesker. Foto: Foto Trine (Trine Niebuhr)

AGF blev nomineret til Aarhus Kommunes Integrationspris 2015 for initiativet med at invitere flygtninge til fodbold på stadion i Aarhus. Foto: Foto Trine (Trine Niebuhr)

Den store presseomtale af initiativet skabte masser af debat, især fordi debatten om flygtninge i Danmark i forvejen rasede med stormstyrke. Foto: Foto Trine (Trine Niebuhr)

Fodbold for flygtninge sparkede til debatten

En aktuel krise i samfundet, nemlig flygtninge-situationen, blev i oktober 2015 vendt til noget positivt. Det skete i et samarbejde mellem superligaklubben AGF og FO-Aarhus. 500 flygtninge blev inviteret til gratis at komme på stadion i Aarhus og se en af AGFs fodboldkampe, hvilket gav et helt nyt indspark i den ophedede flygtninge-debat.

Projektet, med at invitere flygtninge til fodbold, blev sat i værk i en situation, hvor samfundsdebatten rasede med orkanstyrke: For eller imod modtagelse af flere flygtninge til Danmark. Dagligt rapporterede medierne om nye strømme af flygtninge på vej fra krig og forfølgelse. Nogle danskere bandede af de nye flygtninge og spyttede på dem, mens andre tog imod med åbne arme og åbnede deres hjem for dem.

Det var baggrunden for invitationen, og for de fleste flygtninge var det første gang, de skulle ind at se en fodboldkamp på stadion.

"Jeg har aldrig set fodbold live. Da jeg fik at vide, at vi var inviteret til at se kampen, blev jeg rigtig glad," sagde Aliu Cessey, flygtning fra Gambia, til TV2 Østjylland.

De mange inviterede flygtninge var med til at heppe på deres værter, AGFs hold. Om det var den ekstra opbakning fra tilskuerpladsene, der gjorde udslaget, vides ikke. Men i hvert fald vandt AGF kampen 3-0 over modstanderen FC Nordsjælland.

Fodbold er lig med fællesskab

"AGF er lig med fællesskab, og det inkluderer også flygtninge, som vi gerne vil være med til at byde velkomne. Vi håber naturligvis, at de får en positiv oplevelse, og at vi kan være med til at gøre en lille forskel for nogle mennesker, der i hverdagen har usikkerhed tæt inde på kroppen," sagde AGFs direktør Jacob Nielsen forud for kampen.

"Forhåbentlig kan vi samle rigtigt mange til fodboldkampen. Fodbold er et universielt sprog, og derfor tror jeg også, at et initiativ som dette, på trods af sproglige barrierer, kan være med til at knytte flygtningene tættere sammen med Aarhus," sagde Torben Dreier, skoleleder i FO-Aarhus før kampen.

Invitationen gjaldt alle regionens flygtninge, nye som gamle. Der blev arrangeret bustransport fra Odder, Favrskov, Skanderborg og Syddjurs. Forud for kampen mente skoleleder Torben Dreier, at det ville være en succes med 200 flygtninge på stadion. Han blev helt overvældet af den store interesse, der altså endte med at 500 flygtninge var til fodbold i Aarhus sammen med det øvrige publikum på stadion.

Klogere på samfundet

Initiativet til fodbold for flygtninge kom fra AGF, der kontaktede FO-Aarhus om et samarbejde, mest af alt for at kunne udnytte FO-Aarhus' store netværk til invitation af flygtningene. AGF stod for fodboldkampen og pladserne på stadion, mens FO-Aarhus stod for det organisatoriske med at sprede budskabet om den gratis fodboldkamp til organisationer og foreninger, der arbejder med og har kontakt til flygtninge.

"Vi valgte at samarbejde med FO-Aarhus, fordi vi vurderede, at de havde det helt rette netværk til at løfte opgaven og helt grundlæggende også ønsker at gøre en forskel for udsatte grupper i samfundet. Vores forventninger blev til fulde indfriet – ja, vi kunne ikke have ønsket os en bedre samarbejdspartner i denne situation," fortæller Jacob Nielsen, direktør for AGF.

Han peger på, at AGF gerne vil være en synlig og aktiv medspiller i byen – og derfor samarbejder man gerne på kryds og tværs, med kommunen, institutioner og byens andre eliteidrætsklubber. Samarbejdet med FO-Aarhus

skal også ses i dette lys. Det er ligesom på et fodboldhold: Kun ved at stå sammen opnår man resultater, mener han.

”Folkeoplysning handler dybest set om, at man bliver klogere på det samfund, man lever i, og lærer at begå sig. Her synes vi, at fodbold kan tilbyde meget, og det var også derfor, vi tog initiativ til at invitere regionens flygtninge til en af vores kampe. Til fodbold mødes man på tværs af skel og kulturer, og det er helt sikkert med til at knytte os alle tættere sammen,” siger Jacob Nielsen.

AGF nomineret til integrationspris

For initiativet med foldbold for flygtninge var AGF i november 2015 en ud af tre nominerede til Aarhus Kommunes Integrationspris, der uddeles en gang om året. Prisen gives til en person, et firma eller en organisation som på enestående vis skaber integration.

Kommunens begrundelsen for at nominere AGF til prisen var denne: Flygtningekrisen er ikke blot et europæisk eller et nationalt anliggende, men også et lokalt anliggende. Med initiativet har AGF gjort en flot indsats for at inkludere flygtningene i det aarhusianske byfællesskab.

Initiativet skabte masser af debat

AGF og FO-Aarhus udsendte forud for kampen en fælles pressemeddelelse om fodbold for flygtninge. Den røg lige ind midt i den i forvejen tilspidsede og ophidsede debat om ”flygtningekrisen” i Danmark og Europa, og budskabet blev spredt til et utal af danske medier, både aviser, tv-stationer og nyheds websider. På TV2 Østjyllands facebookside blev en video om begivenheden, med interviews med nogle af de inviterede og begejstrede flygtninge, set af mere end 400.000 mennesker.

Fra FO-Aarhus’ side var der tale om en debatskabende aktivitet, hvor indsatsen blev betalt fra debatpuljen. Og der er ingen tvivl om, at den store presseomtale af initiativet skabte masser af debat, især fordi debatten om flygtninge i Danmark i forvejen rasede med stormstyrke. Fodbold for flygtninge blev et ganske anderledes og meget positivt indspark i debatten, hvor civilsamfundet viste politikerne, hvordan man opbygger tillid. For ja, en del flygtninge vil også gerne gå til fodbold på stadion og have en god oplevelse med det, sådan som så mange andre.

Se mere: agf.dk

Opgang2 Ungdomsspor er for unge mellem 18 og 25 år, unge der har ondt i livet og ikke rigtigt passer ind andre steder. Foto: Opgang2

I Ungdomsspor er de unge med i produktion af musik- og teaterforestillinger samt billedkunst, og der satses på kvalitet i den kunstneriske produktion. Foto: Opgang2

Målsætningen for Ungdomsspor er, at gennem kulturproduktion skal de unge få så meget hold på sig selv og deres hverdag, at de på længere kommer væk fra passiv forsørgelse. Foto: Opgang2

Unge med ondt i livet får nyt mod

Musik og drama giver unge med ondt i livet nyt mod. De får lyst til at stå op hver morgen og udfordre sig selv til at komme videre i deres liv på en god måde. Opgang2 Ungdomsspor hedder stedet, hvor det foregår, og der er tale om et mangeårigt samarbejde mellem FO-Aarhus og Opgang2.

Ja, faktisk er der her tale om det allerførste samarbejde ud af huset, som FO-Aarhus startede allerede i slutningen af 1980'erne. Det blev sat i gang som et udviklingsprojekt, der var med til at udvikle den daværende Fritidslov til den nuværende Folkeoplysningslov.

Det hele startede med en henvendelse fra Søren Marcussen, leder af Opgang2. Han søgte en samarbejdspartner til sit projekt med nogle af de unge, han havde med at gøre, og han blev rådet til at gå til Torben Dreier, leder af FO-Aarhus. Det gjorde han, og ud af dette møde voksede efterhånden projektet Ungdomsspor.

Et mønsterbrydende projekt

"Projektet var en mønsterbryder, for der var aldrig lavet den slags samarbejde før. Vi skulle have flere afdelinger hos Aarhus Kommune til at arbejde sammen på tværs, og det var ikke så let. For det var en helt ny måde at arbejde sammen på," fortæller Torben Dreier.

Det lykkedes, den gang i slut-firserne, for FO-Aarhus og Opgang2 i sam-

arbejde at skabe Ungdomsspor. Opgang2 startede som en ungdomsklub, hvor der blev fokuseret på at lave musik og teater med udgangspunkt i de unges eget liv. Siden udviklede Opgang2 sig til den nuværende selvejende kulturinstitution, der producerer teater, film, multikulturelle festivaler og meget andet.

Opgang2 Ungdomsspor er for unge mellem 18 og 25 år, unge der har ondt i livet og som er svære at give nyt mod og få igang, da de ikke rigtigt passer ind andre steder. De beskrives som "de utilpassede unge, punkerne, de hårde nitter". Disse unge tilbydes et forløb på 10 måneder, hvor de gennem arbejde med musik, drama og billedkunst kan blive afklaret i forhold til arbejde og uddannelse, og ikke mindst blive afklaret med hensyn til deres personlige forhold.

"Vejlederne hjælper os, men lærer os også at kunne selv," siger en deltager på Ungdomsspor 2014 (citeret fra opgang2.dk).

Erfaringer fra de unges eget liv

I Ungdomsspor er de unge med i produktion af musik- og teaterforestillinger samt billedkunst. Som noget afgørende vigtigt er det sådan, at dette sker i samarbejde med professionelle musikere, instruktører, tekstforfattere og billedkunstnere.

Som en anden vigtig ingrediens i den kunstneriske produktion, baserer alle produktionerne sig på de unges egne ideer om, hvad livet kan bruges til. Der er altså tale om, at de unge, med udgangspunkt i deres eget liv og erfaringer, leverer materiale til de forestillinger, den musik og de billeder, de unge selv deltager i at formidle. Forestillinger og musik opføres på scenen hos Opgang2 midt i Aarhus, og evt. ude af huset, mens billedkunsten udstilles på cafeer, gallerier og andre steder.

Hos Ungdomsspor er der accept af de unge, som de er. Der er rummelighed, tæt kontakt og individuel støtte. Men der stilles samtidig krav, og der fokuseres på, at man sammen skaber et kvalitetsprodukt.

"Opgang2 har modnet mig og hjulpet mig mere end jeg kunne drømme om. Opgang2 har hjulpet mig ud af en voldsom psykisk nedtur, og har på 1½ år gjort mig klar til at komme ud i det virkelige liv. Det er jeg taknemmelig for," siger en deltager på Ungdomsspor 2015 (citeret fra opgang2.dk).

En holdbar konstruktion

"Det har vist sig, at være en meget holdbar konstruktion, vi den gang i

1980'erne fik lavet sammen med FO-Aarhus omkring Ungdomsspor. For den fungerer stadigvæk rigtigt godt," fastslår Søren Marcussen, leder af Opgang2 og initiativtager til Ungdomsspor.

Han fortæller, at undervisning er Opgang2s dna, så for ham er det helt naturligt, at FO-Aarhus kom med i et partnerskab omkring Ungdomsspor. Han peger på, at underviserne er fagfolk, musikere, dramatikere og billedkunstnere, hvorved der i undervisningen fokuseres meget på at skabe et produkt.

"Det er jo i høj grad en folkeoplysende indsats, der foregår i Ungdomsspor. De unge, der kommer, er lidt ridsede og har manglet omsorg. Så de både roder og leger med livet. Gennem undervisningen finder de ud af at gebærde sig i deres eget liv, og de får forståelse for værdier og for samfundsmæssige spilleregler," siger Søren Marcussen.

Væk fra passiv forsørgelse

Målsætningen for Ungdomsspor er, at gennem kulturproduktion skal de unge få så meget hold på sig selv og deres hverdag, at de bliver i stand til at sætte sig nogle konkrete livsmål. På længere sigt skal de kunne komme væk fra passiv forsørgelse. Der deltager 25-30 unge, og der arbejdes fra kl. 9-16 dagligt i et forløb over 10 måneder med start i september. Misbrugere eller behandlingskrævende unge kan ikke deltage.

Hos Ungdomsspor arbejder de unge sammen med professionelle kunstnere på musik-, teater- og billedkunstværksteder. Samtidig gives der støtte og vejledning til den enkelte unge af ansatte personlige vejledere. Deltagerne optræder og udtrykker sig på scenen, på lærredet og i musikken om, hvad livet gemmer, kan bruges til og kan føre til. Forløbet afsluttes med individuelle evalueringssamtaler. Herefter får de unge et diplom, og de kan desuden få en skriftlig udtalelse om deres indsats og personlige udvikling i forløbet.

Undervisningen i Ungdomsspor hos Opgang2 gennemføres i samarbejde med FO-Aarhus og med støtte fra Folkeoplysningsloven. Det er et samarbejde, der nu har eksisteret i mange år med gode resultater til følge. Desuden samarbejdes der med flere forvaltninger ved Aarhus Kommune.

Et progressivt samarbejde

Hos beskæftigelsesforvaltningen i Aarhus er man glade for indsatsen i Ungdomsspor.

”Det er en rigtig, rigtig god måde at kombinere den kunstneriske og faglige tilgang med folkeoplysningen. Det er glimrende, at man gør det på denne tværfaglige måde, især i forhold til de unge, man henvender sig til,” siger Vibeke Jensen, beskæftigelseschef i Aarhus Kommune.

Hun synes, at folkeoplysningen i samarbejdet med Opgang2 om Ungdomsspor bliver brugt meget anvendelses-orienteret, således at det bakker op om byrådets ønsker om, at flere unge kommer i uddannelse og arbejde. Det er hendes helt klare opfattelse, at det virker.

”At spille folkeoplysningen aktivt ind på denne måde, synes jeg, er meget progressivt,” siger Vibeke Jensen.

Se mere: opgang2.dk

Aftalen om at bringe folkeoplysningen ind i Kulturhovedstad 2017 arrangementerne, blev indgået på Aarhus Rådhus af Rebecca Matthews, administrerende direktør for Fonden Aarhus 2017, Rabih Azad-Ahmad, kulturrådmand og Torben Dreier, skoleleder for FO-Aarhus.
Foto: Hans Henrik Pedersen

Folkeoplysning er med i Kulturhovedstad 2017

Med i alt to millioner kroner bliver folkeoplysningen et væsentligt element, når Aarhus er Europæisk Kulturhovedstad i 2017. Det har FO-Aarhus sikret ved at indgå et partnerskab om dette med Kultur og Borgerservice, Aarhus Kommune samt med Aarhus 2017, der står for kulturhovedstads-arrangementerne.

"Folkeoplysningens opgave er at gøre væsentlige emner til samtalestof, og det oplever jeg i høj grad, at der er fokus på i den Europæiske Kulturhovedstad. Der er mange fællesnævnere, som er hjerteblod for både FO-Aarhus og Aarhus 2017. Og jeg er stolt af, at FO-Aarhus nu er en del af kulturhovedstaden", siger FO-Aarhus skoleleder Torben Dreier.

FO-Aarhus kommer med en halv million kroner til partnerskabet, penge som kommer fra debatpuljen. Kultur og Borgerservice giver en million, fordelt med en halv million kroner fra hver af afdelingerne Borgerservice og Biblioteker samt Sport og Fritid. Den sidste halve million skyder Fonden Aarhus 2017 ind. Aftalen blev underskrevet på Aarhus Rådhus.

Store muligheder i partnerskabet

Formålet med at bringe folkeoplysningen ind som en væsentlig medspiller

og faktor i kulturhovedstadens mange arrangementer og begivenheder er at gøre væsentlige emner til samtalestof. Her nævnes bæredygtighed som et oplagt emne, men der er også flere andre gode muligheder.

Administrerende direktør for Fonden Aarhus 2017, Rebecca Matthews, ser store muligheder i det nye partnerskab, der kan underbygge og styrke Rethink-temaet for den Europæiske Kulturhovedstad.

”Dette er et fantastisk Rethink-partnerskab. Folkeoplysningen er en væsentlig og betydningsfuld del af dansk kultur og med så kompetente og erfarne samarbejdspartnere ser jeg frem til at gentænke og diskutere ideer og projekter, som vil involvere mange borgere og gøre en forskel i deres hverdag”,siger Rebecca Matthews.

”Jeg drømmer om, at det her bliver et eksempel til efterfølgelse. FO-Aarhus er ikke med i Aarhus 2017 for at få penge. Vi investerer for at bidrage til kulturhovedstaden. Alle, der vil noget med Aarhus, bør aktivt søge alliancer med kulturhovedstaden, for kun på den måde kan vi i fællesskab gøre 2017 til en succes”, siger Torben Dreier.

En ny vinkel for folkeoplysningen

”Det er et godt og spændende samarbejde, der kommer til at berige alle parter og giver nogle spændende oplevelser til byens borgere og gæster. Folkeoplysningen og de folkeoplysende foreninger er en central del af det danske samfund. Det spiller en afgørende rolle i vores kulturliv, som resten af Europa kan lære af og lade sig inspirere af. Samtidig vil det give inspiration til, at vi selv kan udvikle og gentænke os”, siger rådmand for Kultur og Borgerservice i Aarhus Kommune Rabih Azad-Ahmad om samarbejdet.

”Når vi gør det her, lægger vi en ny vinkel for, hvordan folkeoplysningen arbejder på, at aftenskolerne får skabt en ny platform for det fremtidige samarbejde i forhold til kulturen i Aarhus. Så jeg er meget, meget lykkelig. Og jeg håber, at andre vil følge vores eksempel og være med til at støtte op om kulturhovedstaden,” siger Torben Dreier.

De konkrete aktiviteter bliver udviklet i fællesskab mellem parterne i samarbejdet.

Se mere: aarhus2017.dk

"Personligt har møderne givet mig og mange af kommunens medarbejdere ny indsigt, der gør, at vi aktivt kan gøre mere for at styrke byens mål om at være en god by for alle," siger stadsdirektør Niels Højberg, her i samtale med Mohamud Jama, AarhuSomali. Foto: Ole Jessen

"Samarbejdet med FO-Aarhus har haft uvurderlig stor betydning for os," siger Osman Farah. AarhuSomali, her med oplægsholder Klaus Dik Nielsen, Open Society Foundations, London. Foto: Ole Jessen

"Vi skal selv forme historien," konkluderede somalierne efter møderækken, som FO-Aarhus holdt i samarbejde med AarhuSomali om aktivt medborgerskab. Foto: Ole Jessen

Somaliere i Aarhus:

- Vi skal selv forme historien

Et samarbejde mellem FO-Aarhus og AarhuSomali, om en møderække i foråret 2015, har for alvor sat skub i udviklingen af aktivt medborgerskab for somaliere i Aarhus. Møderækken sætter sig nu spor i et samarbejde med Aarhus Kommune om indsats for større beskæftigelse, iværksætteri og bedre image for somaliere i Aarhus.

To repræsentanter for AarhuSomali opsøgte i foråret 2014 Torben Dreier, leder af FO-Aarhus. De kom for at spørge ham, om FO-Aarhus ville være med i et samarbejde om en møderække. Her skulle ledere og ressourcepersoner i foreningerne under AarhuSomali mødes og diskutere emner, der kunne føre til større forståelse for somaliernes rolle i det danske samfund, og større bevidsthed om, hvordan man som somalier kan deltage aktivt i samfundet og i demokratiet.

De to fra AarhuSomali gik til FO-Aarhus, fordi de vidste, at her arbejder man med folkeoplysning for at fremme integrationen, oplyser Osman Farah, der var den ene af dem. Man havde i AarhuSomali opfattelsen af, at FO-Aarhus var et godt sted at henvende sig, fordi der her var en meget positiv holdning til folk med nye ideer. Man havde brug for nogle lokaler til møderækken, hvortil man kunne invitere folk, som gerne ville i dialog med somalierne. Og til det formål var FO-Aarhus et rigtigt godt valg som samarbejdspartner, syntes man i AarhuSomali, der er en paraplyorganisa-

tion for 13 somaliske foreninger.

Torben Dreier lyttede til de to fra AarhuSomali og var hurtig til at sige ja. Med midler til fleksibelt tilrettelagt undervisning i folkeoplysningen kunne han og FO-Aarhus træde til. Det var med betaling for lokaler med det nødvendige tekniske udstyr til en møderække med fem møder, åbne for alle for en mindre betaling.

Aarhus Kommune blev inviteret med

Repræsentanterne fra AarhuSomali gik glade fra mødet og hjem til baglandet, hvor møderækken nu skulle planlægges. Det tog sin tid, men i foråret 2015 blev de fem møder holdt under overskriften "Aktivt medborgerskab". De fem emner var: Medborgerskab og udvikling af AarhuSomali. Advocacy og hvordan vi får indflydelse. Unge, generationskløft og radikalisering. Hvad kan vi lære fra USA. Synlighed i medier og offentlighed.

AarhuSomali skaffede selv oplægsholderne, bl.a. konsulenter fra København og London, embedsmænd fra Aarhus Kommune, og fra USA deltog somaliske ledere via Skype.

Til alle fem møder var der inviteret top-embedsmænd fra Aarhus Kommune som deltagere, og ved to af møderne blev der holdt oplæg af folk fra kommunen.

Konklusioner fra møderækken.

<u>Det er vigtigt at:</u>
- Gøre op med fordomme og myter om somaliere.
- Mødes med danskerne.
- Få flere unge med i processen.
- Få samarbejdspartnere.
- Få baglandet med i forandrings-processen, ledet af AarhuSomali.
- Identificere sig med det danske samfund og ikke kun med det somaliske.
- Forældrene motiverer de unge til at tage en uddannelse.
- Gøre op med 'kuffert-mentaliteten' og indse, at man vil blive i Danmark.
- Deltage i samfundet, stemme ved valg, og derved opnå politisk indflydelse.

Handling skal skabe forandring

Den overordnede konklusion fra møderne var: "Vi skal selv forme historien". Altså, AarhuSomali og de somaliske foreninger skal være aktive for at blive hørt og få indflydelse. For det kan godt lade sig gøre, det viser flere konkrete sager.

Der skal også gøres en indsats for at forbedre somaliernes image, da mange gamle fordomme stadig hænger ved, selvom meget har ændret sig. Men da alt arbejdet foregår frivilligt, går det selvfølgelig op og ned med aktiviteten. Derfor var der meget stor glæde hos mange af de aktive somaliere over at deltage i møderækken, der gav en rigtig god mulighed for at diskutere mange vigtige spørgsmål, der berører de godt 4000 personer i Aarhus med somalisk herkomst. Lysten til at diskutere var stor, og efterfølgende er der et udbredt ønske om, at der også skal sættes handling bag ordene, for at der kan skabes forandring. Ved møderne blev det nemlig også diskuteret, hvordan det videre arbejde for bedre medborgerskab skal gribes an.

Et godt neutralt sted at mødes

"Vi har mødt stor åbenhed og velvilje hos FO-Aarhus. Det er vi taknemmelige for. Møderækken har betydet rigtigt meget for AarhuSomali, og de deltagende somaliere er begejstrede. De er kommet til orde om emner, som de ellers ikke bliver hørt om," siger Osman Farah, AarhuSomali, en af møderækkens arrangører.

Han glæder sig over, at Aarhus Kommune i kraft af møderækken har åbnet sig op over for somalierne. På denne måde er folkeoplysningen med til at nedbryde barrierer i samfundet, hvilket han synes er yderst vigtigt. "Folkeoplysningen er et neutralt sted, politisk og på anden vis, og derfor er det et rigtigt godt sted at mødes. Vores samarbejde med FO-Aarhus har betydet, at flere somaliere har deltaget, og at vi har kunnet mødes på lige fod med top-embedsmændende fra Aarhus Kommune. Samarbejdet med FO-Aarhus har haft uvurderlig stor betydning for os," siger Osman Farah.

Somalierne vil inddrages

Ved et af møderne deltog Aarhus Kommunes stadsdirektør Niels Højberg som oplægsholder. Han fastslog, at somalierne i Aarhus er godt organiserede og aktive, men at det samtidig er vigtigt at gribe de muligheder, der er, for at få indflydelse.

På mødet blev Aarhus Kommune kritiseret for ikke at inddrage somalierne selv i løsning af integrations-problemer. Det blev fremhævet, at man i USA har rigtigt gode erfaringer med round table møder, hvor flere parter bliver hørt.

Niels Højberg var ikke sen til at svare på kritikken. Han sagde: "Vi har nok i mange år tænkt, at integration af somaliere var noget, vi skulle gøre for jer. Men jeg tror, at vi skal vende det om og lære at tænke anderledes. Vi skal blive bedre til at bruge jeres ressourcer. Vi skal invitere jer med i det."

Stadsdirektøren rækker hånden ud

Stadsdirektøren inviterede derefter AarhuSomali til en række round table møder på rådhuset.

Ved disse møder diskuteres konkrete projekter, som skal udføres i et ligeværdigt samarbejde mellem Aarhus Kommune og AarhuSomali. Det bliver projekter med følgende indhold: Bedre beskæftigelse for uddannede somaliere. Mere gang i iværksætteri. Bedre image for unge somaliere. Somalisk kunst og kultur i Kulturhovedstad 2017.

"FO-Aarhus' kurser med AarhuSomali har været en fremragende mulighed for at få drøftet udfordringerne om integration fra nye vinkler. For mig gav deltagelsen som oplægsholder på et af kurserne nye kontakter, som vi har kunnet omsætte til en meget mere direkte dialog om integration af Aarhusborgere med somalisk baggrund," siger stadsdirektør Niels Højberg.

Han tilføjer: "Vi har brugt de efterfølgende round rable drøftelser til at konkretisere, hvordan somalierne selv kan bidrage til en forbedret integration på en række felter. Personligt har møderne givet mig og mange af kommunens medarbejdere ny indsigt, der gør, at vi aktivt kan gøre mere for at styrke byens mål om at være en god by for alle."

Fleksibel tilrettelagt undervisning

Møderækken om aktivt medborgerskab for somaliere i Aarhus er arrangeret efter reglerne om fleksible tilrettelæggelsesformer.

FO-Aarhus samarbejdede med AarhuSomali om møderækken. Den blev offentligt annonceret og var åben for alle. FO-Aarhus har betalt for lokalet og de tekniske faciliteter samt for annoncering.

Der var deltagerbetaling på i alt 100 kr. for de fem møder. AarhuSomali stod selv for oplægsholdere og afviklede selv møderne. De blev holdt lørdag eftermiddage som to lektioner af hver 45 minutter med en pause imellem.

Møderækken levede fuldt op til formålet for fleksible tilrettelæggelsesformer. Den havde som hovedformål at styrke udviklingen af aktivt medborgerskab, og det drejede sig om et væsentligt samfundsrelateret område som integration.

Se mere: aarhusomali.dk

Skulpturen 'Tea with a View' var meget benyttet og yderst populær på udstillingen, hvor FO-Aarhus arrangerede flere 'artist walks' med deltagere til debat om kunst helt ude i strandkanten. Foto: FO-Aarhus

Med debat om kunsten ude på stranden, blev deltagerne aktiveret på en helt anden måde, end ved et traditionelt møde på en stolerække i en foredragssal. Foto: FO-Aarhus

Kunsten til debat helt ude i strandkanten

Sculpture by the Sea er en stor tilbagevendende kunstnerisk begivenhed i Aarhus, hvor kunstværker udstilles i strandkanten ved byen. FO-Aarhus deltog i 2013 og i 2015 med debatskabende foredrag om kunstværkerne samt møde med nogle af kunstnerne på stranden, hvor deres værker stod.

'Danmarks største kunst event' kalder Sculpture by the Sea i Aarhus sig. Den blev holdt første gang i 2009 og har siden fundet sted hvert andet år, med kronprinse-parret som protektorer. Udstillingen er altid gratis, den er åben døgnet rundt og byder på et væld af spændende events og aktiviteter for publikum. Nogle af disse events og aktiviteter har FO-Aarhus stået for, nemlig at sætte kunsten til debat helt ude i strandkanten.

Inviterer til at drikke en kop te

Ved udstillingen i 2013 var FO-Aarhus formidler mellem kunstneren Anja Franke og Megavol A/S omkring montering af et solcelleanlæg på hendes interaktive skulptur 'Tea with a View'. Skulpturen er en stor ramme af egetræ, og så består den ellers af solceller, spejlglas og en vandkoger. Den inviterede til, at gæsterne kunne sætte sig, lave en kop te og nyde udsigten ud over vandet.

FO-Aarhus arrangerede et debatmøde med kunstneren Anja Franke. Det var et 'artist walk and talk' arrangement, der var gratis at deltage i. Kunstneren førte deltagerne med ud til sin skulptur 'Tea with a View'. Her fortalte hun om værket, om sin produktion, om hvad der driver hende, og hvad hun ønsker at opnå med sin kunst. Derefter var der mulighed for spørgsmål og debat.

Flere debatskabende foredrag

Skulpturen var meget benyttet og yderst populær på udstillingen. Det betød, at den vandt Sculpture by the Sea prisen på 50.000 kr. Efter udstillingen blev 'Tea with a View' købt af Fredensborg Kommunes Kunstfond, og den er nu udstillet i parken ved Nivaagaards Kunstsamling.

Ved Sculpture by the Sea i 2013 stod FO-Aarhus desuden for fire andre debatskabende foredrag. Der var et møde med kunstkurator Axel Arnott, der fortalte om principperne for udvælgelsen af og placeringen af kunstværkerne. Der var 'artist walk and talk' med to andre kunstnere, Jette Gejl og Vibeke Nørgaard Rønsbo. Og så kunne man komme med Politikens kunstkritiker, Trine Ross, ud at høre hende anmelde udstillingen 'live' på stedet.

FO-Aarhus' arrangementer ved Sculpture by the Sea var betalt af midler fra debatpuljen. De var populære med ca. 100 deltagere hver gang.

Igen på stranden i 2015

Ved Sculpture by the Sea i 2015 var FO-Aarhus igen parat med nogle 'artist walk and talk' arrangementer. Det drejede sig om tre arrangementer med debatskabende dialog om skulpturerne, udstillingen og om tankerne bag den enkelte kunstners værk. Også denne gang blev kunsten vist frem og debatteret på stranden, hvor skulpturerne stod. Deltagelse var gratis for deltagerne, hvoraf der var ca. 80 hver gang.

Der var et møde med kunstneren Jette Gejl, som stod bag værket Burn Baby Burn. Desuden et arrangment med Charlotte Thrane, Louise Sparre og Niels Povlsgaard, som stod bag værkerne En Halvdel/One Half, Skin Cube og Den Uendelige Bro. Desuden kunne man igen komme i selskab med kunstkritikeren Trine Ross fra Politiken og fra DR-K programmet Kunstquizzen. Hun tog deltagerne med på en slentretur gennem udstillingen for at snakke om værkerne fra en kunstkritikers perspektiv.

Oplevelse og engagement

Med debat om kunsten ude på stranden, blev deltagerne aktiveret på

en helt anden måde, end ved et traditionelt møde på en stolerække i en foredragssal. Folk lyttede og deltog i diskussionerne. Siden gik mange en tur langs stranden, kiggede på kunstværkerne, debatterede kunsten, fik en rigtig god oplevelse og forholdt sig til de mange indtryk med et stort engagement.

Ved Sculpture by the Sea i 2015 stod FO-Aarhus desuden for at lave liste over aktiviteter i forbindelse med udstillingen. Denne liste blev samlet i en aktivitets-kalender, som løbende blev opdateret og som kunne følges online hos FO-Aarhus. Aktiviteterne i forbindelse med Sculpture by the Sea blev betalt med midler fra debatpuljen.

Se mere: sculpturebythesea.dk

"Antallet af demente eksploderer, og det gør udgifterne også," lød optakten til Stiften Debatmødet om demens, hvor ældrerådmand Jette Skive deltog, og hvor FO-Aarhus skoleleder Torben Dreier var ordstyrer. Foto: Kim Haugaard, Århus Stiftstidende.

"Hvis Aarhus var en kvinde, ville hun være en storbarmet blondine med silikonelæber." Sådan lød det ved det velbesøgte Stiften Debatmøde om Aarhus' identitet. Foto: Kim Haugaard, Århus Stiftstidende.

Drømmen om et nyt fodboldstadion i Aarhus blev vendt og drejet ved et velbesøgt Stiften Debatmøde, og debatten fortsatte længe efter i medierne. Foto: Kim Haugaard, Århus Stiftstidende.

Debat i det moderne forsamlingshus

I tæt samarbejde med dagbladet Århus Stiftstidende har FO-Aarhus skabt debat om vigtige emner i, hvad der bedst kan beskrives som, "det moderne forsamlingshus". Debatten foregår dels blandt de fremmødte ved jævnlige debatmøder hos FO-Aarhus, men debatten foregår ligeledes, og måske endda endnu mere, i avisens spalter og på nettet.

Debatmøderne holdes en gang om måneden i Stiften Loungen i FO-Byen, et fuldt moderne mødelokale, med plads til 80 mennesker. Lokalet har FO-Aarhus og Aarhus Stiftstidende etableret sammen. Herfra får debatten gennemslagskraft og breder sig som ringe i vandet langt ud i hele Aarhusområdet. Så på denne måde engageres langt flere mennesker i debatten, end blot deltagerne ved selve debatmøderne.

Debatmøderne blev sat i gang i starten af 2015. Siden har flere centrale emner for udviklingen af Aarhus, på mange vidt forskellige områder, været sat til debat.

Aarhus som den storbarmede blondine

I april 2015 var Aarhus' identitet sat til debat ved et møde i Stiften Loungen.

”Hvis Aarhus var en kvinde, ville hun være en storbarmet blondine med silikonelæber.” Sådan var overskriften, da Århus Stiftstidende dagen efter refererede fra debatmødet. Karakteristikken kom fra kunstneren Stine Klejs, som på mødet sagde: ”I mange år tænkte jeg: Kom nu Aarhus, du kan gøre det bedre end det. Og heldigvis opdager jeg nu, at strømpebukserne begynder at løbe, og der er blevet rodet lidt i håret. Noget mere vildtvoksende begynder at få plads i byen, og den udvikling skal vi bakke op om.”

Et panel på hele ti markante aarhusianere gav deres bud på, hvad der skal fremelskes i Aarhus, så byen bliver bedre at bo i. Alle i panelet vil gerne skrue op for byens puls, og Martin Thim, initiativtager til Kulbroens Venner, sagde det således i Stiften: ”Der er kommet mere mod i byen. Der bliver givet mere plads og lov til at larme.”

”Da jeg boede i København, kunne jeg ikke vænne mig til, at man ikke sagde hej til kassedamen. Det gør vi i Aarhus. Et kendetegn ved byen er, at der er kort vej mellem mennesker,” sagde byudvikler Rune Kilden.

Mødet samlede mere end 80 mennesker, og Stiftens artikel om mødet er formentlig blevet læst af flere tusind læsere. På nettet fik artiklen 170 Facebook-likes.

Fokus på demente og deres pårørende

Demens kommer til at koste os dyrt, var overskriften i Stiften, ved omtalen af et debatmøde i juni 2015. Det var med underoverskriften: ”Antallet af demente eksploderer, og det gør udgifterne også.”

Dermed var der lagt op til en vigtig debat, som FO-Aarhus’ skoleleder Torben Dreier styrede. Baggrunden er, at i dag er 4.155 borgere i Aarhus Kommune ramt af en demenssygdom. Ifølge Det Nationale Videnscenter for Demens vil det tal stige med 28 procent over det næste årti.

Ilse Klinke havde taget sin demente mand med. Hun tager ham med overalt – i teatret, til møder og andre steder. Hun efterlyste flere aflastningstilbud fra kommunen, så de pårørende kan få et pusterum.

”Når man er svært dement, er man dybt afhængig af hjælp døgnet rundt til næsten alt,” sagde demens-konsulent Hanna Frühstück. Hun understregede vigtigheden af at imødegå de pårørendes udfordringer.

Rådmanden for ældreområdet i Aarhus, Jette Skive (DF), var med til mødet, og hun fik en del med sig hjem. På mødet erklærede hun: ”En af

de største og vigtigste udfordringer er netop, hvordan vi bedst hjælper demente og deres pårørende. Jeg har en ambition om, at Aarhus skal være en demensvenlig by,"

Det kreative Aarhus kan blive som New York

Iværksætteri er på alles læber, men hvordan skaber vi de bedst mulige vækstmiljøer i Aarhus? Sådan var oplægget til Stiften Debatmødet om iværksætteri i juni 2015. Der blev også spurgt: Er det en opgave for politikerne eller erhvervslivet at løfte iværksætterne fra græsrodsniveau til erhvervsdrivende på nationalt eller globalt plan?

Adrian Fey, medstifter af CultureWorks, var ordstyrer, og han havde samlet et panel med iværksættere, politikere og erhvervsfolk.

Aarhus Stiftstidende skrev om debatmødet på forhånd. I avisen var der desuden flere artikler, som gav andre vinkler på iværksætteri og det kreative Aarhus, en af dem med overskriften: "Det kreative Aarhus kan blive som New York." Heri blev det slået fast, at: "8000 Aarhus C er det postnummer i Danmark, der har flest ansatte i kreative fag. Den kreative undergrund i Aarhus har aldrig været stærkere. Byen har potentiale til at nå internationale højder som i New York og Berlin."

Drømmen om et nyt stadion i Aarhus

Hvordan bliver drømmen om et nyt fodboldstadion i Aarhus til mere end en drøm? Det blev diskuteret på et Stiften Debatmøde hos FO-Aarhus i september 2015. Debatten drejer sig især om den meget omdiskuterede løbebane der omkranser fodboldbanen på stadion og skaber afstand til fodbold-publikummet.

"Vores planer om et nyt stadion uden løbebane er på ingen måde en disrespekt af atletikken. Det handler om, at de faciliteter vi tilbyder vores tilskuere i dag ikke er gode nok," sagde Jacob Nielsen, direktør i Aarhus Elite, ifølge Stiftens referat fra mødet.

Befolkningstallet i Aarhus gør, at der bør være grundlag for at fylde et nyt stadion med op til 20-24.000 tilskuere, mente direktøren. Men hvor skal pengene komme fra? Der blev peget på kommunen og på private investorer.

To lokale arkitektfirmaer gav hver deres bud på et nyt stadion beregnet til fodbold. Politikere fra byrådet deltog og var positive over for et nyt stadion, uden dog at love noget. Siden fortsatte debatten om et nyt stadion i

flere lokale aviser, stærkt vitaliseret af debatmødet hos FO-Aarhus.

Smøg ærmerne op for de nye ideer

Begrebet mesterlære fik fornyet ære, da den aarhusianske forfatter og professor Lene Tanggaard fortalte om sin nye bog "Lær" ved et meget velbesøgt Stiften Debatmøde hos FO-Aarhus i november 2015.

Sammen med medforfatter, forskningsassistent Tue Juelsbo, fastslog hun, at vi skal lære gennem hele livet, men at vi gør det på en forkert måde. Hun mener, at den gode idé og den helt rigtige inspiration kommer ud af det lange, seje daglige træk. Så vi skal simpelthen smøge ærmerne op og gå i gang. Det vil skabe kreativitet, og alle kan lære at udvikle den.

"Vi har indført en kultur, hvor man tager på kurser, når man skal videreuddanne sig. Det er ikke en optimal måde at tilegne sig viden på. Vi tror på, at man skal genindføre mesterlærebegrebet," sagde Lene Tanggaard ifølge Århus Stiftstidende.

Professor dr.med. Peder Charles, Aarhus Universitet, har arbejdet med og forsket i videreuddannelse af læger, hvilket omtales i bogen. Ved debatmødet fortalte han om begrebet accelereret oplæring, en revitalisering af mesterlærebegrebet.

Debatmødet satte for alvor gang i en diskussion af, hvordan man skaber kreativitet og nye ideer, både når det gælder private og offentlige arbejdspladser.

Debatten løftes til et højere niveau

Hos samarbejdspartneren Århus Stiftstidende er der stor glæde over samarbejdet om debatterne i det moderne forsamlingshus.

"Vi er ekstremt glade for samarbejdet med FO-Aarhus. Det giver avisen noget, vi ikke kan løfte selv," siger Jan Schouby, chefredaktør for Århus Stiftstidende.
Han har en vision om, at avisens abonnenter skal have noget ekstra, ud over at få avisen ind ad brevsprækken om morgenen. De skal føle sig som en del af et fællesskab med nogle ekstra tilbud, og han ser debatmøderne som en rigtig god del af dette.

"Det at skabe debat er jo afgørende vigtigt for vores avis. Vi vil meget gerne gøre vores læsere klogere og engagere dem, for kun gennem debat kan man ændre på nogle ting. Så samarbejdet om debatmøderne er et kæmpe

plus for avisen. Det har løftet debatten op på et højere niveau," siger Jan Schouby.

Han er glad for, at debatmøderne kommer rundt om mange vidt forskellige emner, der berører aarhusianerne. Han glæder sig over, at politikerne også gerne deltager, hvormed de kommer i kontakt med deres vælgere og med, hvad der rører sig i Aarhus.

Debatskabende aktivitet

Stiften Debatmøderne er fra FO-Aarhus' side tilrettelagt som en del af de debatskabende aktiviteter. FO-Aarhus betaler for lokalet og de tekniske faciliteter til møderne af debatpuljen til debatskabende aktiviteter.

Møderne holdes i samarbejde med Århus Stiftstidende. De er offentlige og åbne for alle. De omtales både før og efter i Århus Stiftstidende, og ofte bliver debatten ved længe efter.

Emnerne er alle vigtige, aktuelle og væsentlige for udviklingen i Aarhus og optager derfor en bred gruppe aarhusianere. Der er ikke deltagerbetaling til møderne.

Hvert møde ledes af en udpeget "Stiften-ambassadør", der gør det frivilligt og ulønnet, fordi vedkommende brænder for at sætte netop sit emne til debat. Det er der optimalt gode muligheder for her: Et centralt beliggende mødelokale, en velfungerende organisation og masser af omtale før og efter debatmødet.

Ved debatmøderne inddrages deltagerne aktivt i debatten. Efterfølgende er der desuden rig mulighed for at deltage i den fortsatte debat med læserbreve i Århus Stiftstidende og andre medier.

Se mere: stiften.dk

Flere kendte forfattere og musikere var på scenen for at bakke op om arrangementet, bl.a. Niels Hausgaard og Steffen Brandt. Foto: Henrik Gram Nielsen

15.000 mennesker samledes 5. maj 2006 på Bispetorv i Aarhus under overskriften: "Til glæden - for tolerance, dialog og respekt," med FO-Aarhus som ansvarlig arrangør. Foto: Henrik Gram Nielsen

Presse-dækningen af begivenheden var kolossal stor, hvorved budskabet om respekt, dialog og tolerance blev spredt meget langt omkring. Foto: Lykke Rump

Aarhus hylder tolerance og respekt

15.000 mennesker samledes 5. maj 2006 på Bispetorv i Aarhus under overskriften: "Til glæden - for tolerance, dialog og respekt." Baggrunden var den store ballade og krise efter Jyllands-Postens Muhammed-tegninger og desuden flere episoder med højreekstremistisk vold i Aarhus. FO-Aarhus var ansvarlig arrangør og knyttede begivenheden sammen med en række andre respekt-arrangementer.

I flere år havde Aarhus været plaget af højreekstremistisk vold, hvilket byrådet reagerede på. I foråret 2006 besluttede byrådet at sætte en forebyggende og debatskabende kampagne i gang blandt unge i Aarhus for at modvirke ekstremisme. FO-Aarhus blev bedt om at samarbejde med kommunen og om at føre kampagnen ud i livet.

Kampagnen bestod af flere dele, særligt rettet mod unge:

- Et stand-up komik arrangement for 9. klasses elever med temaet: Respekt, dialog og tolerance.
- Et undervisningsmateriale for folkeskolens ældste klasser som baggrund for en essay-konkurrence.
- En essay-konkurrence om betydningen af at leve i et demokrati, med 5.000 kr i præmie.
- Deltagelse af 25 af essay-skribenterne i en demokrati-debat med byrådsmedlemmer på rådhuset.

Desuden blev der for alle i byen arrangeret en kæmpestor og meget omtalt begivenhed, fredag den 5. maj på Bispetorv midt i Aarhus. Baggrunden var, at Aarhus Byråd havde besluttet at lave et arrangement, for at markere sin støtte til tolerance, dialog og respekt. Samtidig ville 12 kendte forfattere gøre det samme, det var bl.a. Klaus Rifbjerg, Stig Dalager, Hanne Vibeke Holst og Benny Andersen.

Kommunen bad Torben Dreier, FO-Aarhus, samt den senere chef for Aarhus Festuge, Jens Folmer Jepsen, om at stå for at få arrangementer gjort til virkelighed. Det gjorde de. Og det endte med at tiltrække 15.000 mennesker. Flere af forfatterne var på scenen, og desuden spillede kendte musikere som Kim Larsen, Steffen Brandt, Niels Hausgaard, Peter Sommer og Poul Krebs, samt andre som Ali Kazim og Nomadix.

En kolossal stor pressedækning

Til begivenheden blev der fremskaffet en del sponsor-kroner til udgifterne, og FO-Aarhus stillede en underskudsgaranti fra debatpuljen. Århus City Forening betalte en landsdækkende helsidesannonce søndag den 30. april i Jyllands-Posten (oplag 200.763) og en helsides annonce lokalt i JP-Århus torsdag den 4. maj.

Der blev trykt 700 plakater, som blev sat op og delt ud til mange steder i byen. Der blev trykt 3000 flyers, som blev delt rundt til butikker og cafeer i Aarhus midtby, og flyeren blev desuden sendt rundt i flere mail-netværk.

Presse-dækningen af begivenheden var kolossal stor, hvorved budskabet om respekt, dialog og tolerance blev spredt meget langt omkring. I dagene omkring glædes-festen blev der bragt adskillige tv-indslag, landsdækkende og lokale, der var meget omtale i radio, og der var massevis af avisartikler om begivenheden, både lokalt og landsdækkende. Adskillige nyheds- og andre hjemmesider bragte omtale af arrangementet, og der blev skrevet en hel del læserbreve.

En hyldest til tolerancen

Seks år senere, den 21. marts 2012, var FO-Aarhus igen med til at hylde tolerancen ved et tilsvarende arrangement på Bispetorv i Aarhus. Her var det et samlet byråd, der inviterede til "En hyldest til tolerancen", mens FO-Aarhus igen stod som arrangør.

Baggrunden var denne gang, at den højreekstremistiske gruppe Danish Defence League havde planlagt en ekstremistisk demonstration i Aarhus. Arrangementet på Bispetorv var et modtræk, og i hyldesten af tolerancen

deltog en lang række musikere og andre kunstnere. Også denne begivenhed og indholdet fik en hel del omtale i medierne.

Med kampagnen for de unge, og ikke mindst de to store begivenheder på Bispetorv i Aarhus, blev debatten om tolerance, dialog og respekt bragt ud til rigtigt mange, ja formentlig til i 100.000-vis af mennesker.

"De debatskabende midler er en Guds gave til folkeoplysningen," sagde FO-Skoleleder Torben Dreier i sin takketale efter overrækkelsen af Den debatskabende Pris 2015. Foto: FO-Aarhus

Århus Stiftstidende chefredaktør, Jan Schouby, overrakte Den debatskabende Pris 2015 til skoleleder Torben Dreier, med begrundelsen at FO-Aarhus i særlig grad har stillet skarpt på debatskabelse i 2015. Foto: Kim Haugaard

Aftenskolernes prisfest overværes hvert år af flere hundrede mennesker, og der er stor prestige i at blive kaldt op på scenen og få overrakt en af priserne. Foto: FO-Aarhus

FO-Aarhus vandt DM i partnerskab

Ved aftenskolernes prisfest i 2014 vandt FO-Aarhus en flot og vigtig pris, nemlig Partnerskabsprisen. Som ved en Oscar uddeling var der flere nominerede til prisen, men FO-Aarhus vandt den på baggrund af mange års indsats, hvor folkeoplysning i partnerskaber med mange andre har virket aktivt til gavn for udviklingen i Aarhus på adskillige områder.

Aftenskolernes prisfest blev holdt første gang i 2014 på initiativ af bl.a. FO-Aarhus. Der blev uddelt priser i ni kategorier i overværelse af 300 mennesker. Med ved uddelingen var bl.a. kulturminister Marianne Jelved og skatteminister Morten Østergaard.

Begrundelsen for at give FO-Aarhus Partnerskabsprisen lød således: FO-Aarhus får prisen for i flere år at have været en aktiv medspiller i Aarhus, hvad enten det gælder festuge, sport, ældrepolitik og meget andet. Med den indstilling, at intet projekt er for småt til at drøfte, har FO-Aarhus været en kernespiller i at gøre Aarhus til en mere samarbejdende by og hævet barren for, hvad der er muligt.

Hæderen deles med flere partnere

Skoleleder Torben Dreier blev kaldt op på scenen for at få overrakt prisen, og det første han gjorde, var at invitere en hel række af FO-Aarhus' partnere med op for sammen med ham at modtage hyldesten fra den fyldte sal.

En af partnerne var Pia Marcussen fra Opgang2, FO-Aarhus' første partnerskab fra sidst i 1980'erne. Torben Dreier fortalte, at det den gang lykkedes at lave et fantastisk partnerskab, der også omfattede hele tre magistratsafdelinger ved Aarhus Kommune.

Den næste samarbejdspartner var Jette Skive, ældrerådmand i Aarhus, og Torben Dreier omtalte det partnerskab, FO-Aarhus har indgået med Ældre Sagen og kommunen. Endnu en partner var Peter Nørskov, kulturredaktør ved Aarhus Stiftstidende, som FO-Aarhus samarbejder med om de jævnlige Stiften Debatmøder i Stiften Loungen hos FO-Aarhus.

"Jeg kan nævne afsindigt mange, og jeg er så høj af, at vi kan lave sådan nogle samarbejder, så tak for det," sagde Torben Dreier, mens han på scenen delte æren for Partnerskabsprisen med nogle af sine samarbejdspartnere.

Og ganske rigtigt, listen over FO-Aarhus' samarbejdspartnere er meget lang.

Nomineringer for andre projekter

Ved prisfesten i 2014 var FO-Aarhus desuden nomineret til tre andre priser:

Handicapprisen, for projektet Musik- og Medieværkstedet, der fungerer som en socialøkonomiske virksomhed for voksne med varig nedsat psykisk- eller fysisk funktionsevne.

Den debatskabende Pris, for år efter år, siden debatpuljens indførelse i 2003, at have gennemført en perlerække af egne debataktiviteter.

Integrationsprisen, for i samarbejde med kulturrådmand i Aarhus Rabih Azad-Ahmad at arrangere et besøg af 4 unge palæstinensiske rollemodeller fra Ramallah, til at fortælle om vigtigheden af at tage en uddannelse til unge i udsatte boligområder som Gellerup.

En totalt, stor, anderledes forskel

Ved aftenskolernes prisfest i 2015 vandt FO-Aarhus Den debatskabende Pris, for i særlig grad at stille skarpt på debatskabelse i 2015.

I indstillingen stod der: "I 2015 har FO-Aarhus huset flere debatarrangementer i samarbejde med Århus Stiftstidende. Bl.a. har FO-Aarhus lagt rum og faciliteter til det, der nu hedder Stiften Loungen, Aarhus' nye offentlige rum for debat. Der er bl.a. arrangeret debatmøder, hvor Århus

Stiftstidendes 12 udnævnte “ambassadører” skaber debat med vidende og holdningstunge panelister. Desuden har FO-Aarhus og Stiften indgået et samarbejde med Livemagasinet, et journalistisk sceneshow, der inviterer publikum ind til et nærværende møde med journalister og kilder.”

I sin takketale, ved overrækkelsen af prisen, sagde FO-Aarhus skoleleder Torben Dreier: ”Noget af det mest fantastiske er, at vi har fået de her debatskabende midler. Jeg plejer at sige, det er en Guds gave til folkeoplysningen, for her har vi mulighed for at gøre noget, der viser en totalt, stor, anderledes forskel.”

Se mere: aftenskolernespris.dk

"FO-Aarhus altid været god til at udvikle ideer og bruge folkeoplysningen til at få noget konkret sat i gang," siger Rabih Azad-Ahmad, der tog initiativ til at invitere de unge rollemodeller, som han her er sammen med i rådhustårnet i Aarhus. Foto: Ole Jessen

De unge rollemodeller fra Palæstina mødte flere politikere, som her på fodboldbanen i Gellerup. Fra venstre er det Rami Sultan, MF Jens Joel, Jana Jaradat, Aarhus' borgmester Jacob Bundsgaard, Asar Jaradat og Mohammad Abd Rabu. Foto: Ole Jessen

De fire unge palæstinensere gjorde i Gellerup en stor indsats for at inspirere unge til at satse på at tage en uddannelse. Her er 16-årige Asar Jaradat (tv) i fuld gang på Tovshøjskolen. Foto: Ole Jessen

Unge rollemodeller fra Palæstina:

Stærke ord om uddannelse - i Gellerup

Der blev sagt store og stærke ord til unge i Gellerup, om vigtigheden af at tage en uddannelse. Ordene kom fra fire unge rollemodeller fra Ramallah, Palæstina, da de besøgte Aarhus i 14 dage i august 2014. Og de unge i Gellerup lyttede virkelig.

De fire unge fra Ramallah var inviteret af FO-Aarhus på initiativ fra Rabih Azad-Ahmad, rådmand for kultur og borgerservice i Aarhus. Rollemodellerne fra Palæstina besøgte Gellerup og andre udsatte boligområder, hvor de gjorde en stor indsats for at inspirere unge, især unge med palæstinensisk baggrund, til at satse på at tage en uddannelse.

På trods af meget vanskelige vilkår i det daglige knokler langt de fleste unge i Palæstina for at få en god uddannelse. De ved, det er bydende nødvendigt, hvis de skal håbe på at få et bedre liv. Det fortalte rollemodellerne om på skoler og i foreninger til unge i Gellerup.

Et virkelig meningsfuldt besøg

Unge i Gellerup, med palæstinensisk baggrund, får igen og igen fortalt, hvor vigtigt det er med en uddannelse. Men budskabet bliver bestemt ikke

forstået af alle. Nu stod Gellerups unge pludselig ansigt til ansigt med nogle næsten jævnaldrene fra Palæstina, landet som mange unge i Gellerup bærer i deres hjerter, og det var en helt anden snak. Der blev lyttet med store ører. Budskabet blev så sandelig forstået.

"Det var virkelig meningsfuldt at have besøg af de fire unge fra Ramallah. Det gav rigtigt meget mening for vores elever at opleve, at være sammen med og høre på dem," sagde daværende skoleleder på Sødalskolen Susanne Berg efter de unges besøg på skolen.

"Vores unge var meget glade for at have besøg af de fire unge fra Ramallah. Der blev snakket uddannelse, og de unge fra Ramallah var et rigtigt godt eksempel for vores unge i Gellerup, da de unge i Ramallah tager uddannelse på trods af krig og besættelse og svære vilkår. Det var noget, som vores unge tog meget alvorligt," sagde Walid Mahmoud, leder af Ramallah Spejderne i Gellerup, efter de fire unges besøg hos spejderne.

Folkeoplysning til igangsætning

Kulturrådmand Rabih Azad-Ahmad er glad for, at FO-Aarhus så hurtigt og så positivt gik ind i projektet med at invitere unge rollemodeller fra Palæstina til Aarhus.

"Torben Dreier hos FO-Aarhus er jo rigtig god til at indgå i samarbejder om folkeoplysning. Han er god til at se muligheder og gribe dem. Og så har FO-Aarhus altid været god til at udvikle ideer og bruge folkeoplysningen til at få noget konkret sat i gang," siger Rabih Azad-Ahmad.

Rådmanden synes, at der kom rigtigt gode resultater ud af projektet. Han er glad for, at de unge fra Ramallah fik snakket med så mange unge i Gellerup, på skoler og i foreninger. Og han synes, at de virkelig gjorde en stor indsats for at fremme forståelsen for, hvor vigtigt det er at tage en uddannelse. Det er noget, han selv prioriterer meget højt.

Nomineret til Aftenskolernes Integrationspris

For projektet, med besøget af de fire unge rollemodeller fra Palæstina, blev FO-Aarhus nomineret til Aftenskolernes Integrationspris 2014, uddelt af kulturminister Marianne Jelved i august 2014 i Aarhus. Projektet vandt ikke prisen, men der blev ved prisoverrækkesen vist en video med de fire unge, hvori de fortalte om deres drømme om fremtiden, deres stærke satsen på uddannelse, og om deres oplevelse af mødet med de unge i Gellerup. Videoen var bevægende, og den berørte mange af de tilstedeværende ved prisoverrækkelsen ganske meget.

Konferencier ved prisfesten, Marc Perera Christensen, Konservativt byrådsmedlem i Aarhus, roste fra scenen de fire unge fra Ramallah og deres indsats, efter at have set videoen. Han mente, at de unge havde gjort det godt, med hensyn til at få sparket gang i nogle unge og fået dem til at indse, at de skal få sig en uddannelse.

Ramallah-rollemodellerne mødte flere af de lokale politikere ved forskellige lejligheder i løbet af deres besøg, både officielt på rådhuset og uformelt ved arrangementer i Gellerup.

Budskabet spredt til titusindvis af mennesker

De fire Ramallah-rollemodellers ophold i Aarhus, og deres uddannelsesmission, blev omtalt rigtigt meget i pressen, både i aviser, på tv og på nyheds-websites. På den måde nåede budskabet og fortællingen om besøgets formål ud til titusindvis af mennesker i Østjylland.

Under overskriften "Rollemodeller med rødder i Palæstina" skrev Århus Stiftstidende: "Uddannelse er nøglen til fremgang, mener fire unge palæstinensere, som for tiden er på besøg i Aarhus. De kommende dage skal de besøge skoler, gymnasier og foreninger for at inspirere unge med samme baggrund."

Til avisen sagde en af de unge, den 17-årige gymnasieelev Mohammad Abd Rabu: "Vi er her jo grundlæggende for at fortælle de unge danskere med palæstinensisk baggrund, at de har mange muligheder for at få en god uddannelse her i Danmark. Vi har så meget mindre end dem, hvad det angår. Alligevel kan vi uddanne os til for eksempel læger eller advokater."

Den 16-årige gymnasieelev Asar Jaradat sagde: "Når du vågner om morgenen, har du to valg: Du kan enten lægge dig igen og fortsætte med at drømme. Eller du kan stå op og gøre drømmen til virkelighed. Jeg tror på uddannelse som nøglen til fremgang. Der kan være dem, der synes, det er svært at blive integreret. Måske kan vi hjælpe dem på vej."

Vores mission er at motivere

Under overskriften "En opsang fra Ramallah" skrev Jyllands-Posten: "Uddannelse, fred og frihed er alt andet end selvfølgeligheder for unge mennesker i Ramallah. Fire unge palæstinensere er på besøg i Aarhus med et budskab til de unge: Tag en uddannelse."

Den 19-årige jurastuderende Jana Jaradat sagde til avisen: "Vores mission er at motivere de danske unge til at få sig en uddannelse, så de kan blive

aktive borgere i deres samfund.

Avisartiklen fortsatte: ”Tanken er, at de unge palæstinensere skal minde de danske unge om, hvor vigtig uddannelse er, og at man bør være taknemmelig for gratis uddannelse. Man kan i princippet kalde besøget en løftet pegefinger til de danske unge, som ifølge de fire palæstinensere ikke sætter tilstrækkeligt pris på deres muligheder.”

”Der er mange, som har taget rigtig godt imod os, har lyttet og er blevet inspireret af vores fortælling,” sagde Jana Jaradat.

Debatskabende med stor gennemslagskraft

Projektet med besøget af de fire rollemodeller fra Palæstina blev af FO-Aarhus arrangeret efter reglerne om debatskabende aktiviteter, og pengene kom fra 10-procents puljen til dette. Der blev brugt ca. 27.000 kr. på besøget, der varede i 14 dage.

De unges besøg fik en meget stor og omfattende omtale i medierne, hvormed i titusindvis af mennesker i Østjylland blev bekendt med problemstillingen med manglende uddannelse blandt unge i Gellerup og andre udsatte boligområder.

Projektet fik samtidig sat nye muligheder på dagsordenen, med henblik på at vende denne udvikling i en positiv retning. Også de mange deltagere ved aftenskolernes prisoverrækkelse fik et bevægende indtryk af dette ved at se videoen.

Endelig, hvilket er nok så vigtigt, blev en række lokale politikere, borgmesteren i Aarhus, et folketingsmedlem, flere rådmænd og byrådsmedlemmer, gjort kraftigt opmærksom på, at man på denne måde kan gå aktivt ind i løsningen af et stort problem, som politikerne i årevis har haft svært ved at finde brugbare løsninger på.

Café ØKOgal fungerer som økologisk kantine til glæde for de, der har deres dagligdag i FO-byen. Foto: FO-Aarhus

I Café ØKOgal er den sociale mission lige så vigtig som at skabe økonomisk profit. Foto: Torsten Nielsen

Flere byrådspolitikere deltog i åbningen af Café ØKOgal: Peder Udengaard, ordfører for Socialdemokraterne, og social- og beskæftigelsesrådmand Thomas Medom SF. Foto: FO-Aarhus

ØKOgal har sund mad og mennesker i centrum

Sund økologisk mad har indtaget FO-byens kantine, hvor mennesker og deres udvikling desuden er i centrum. Det er sket i form af den social-økonomiske virksomhed ØKOgal, som er blevet til i et samarbejde mellem FO-Aarhus og foreningen ChangeMakers.

Foreningen arbejder for at skabe jobs på særlige vilkår til mennesker med en psykisk sårbarhed.Den driver også søstervirksomheden Café Kaffegal i Nørregade i Aarhus. Alle foreningens socialøkonomiske virksomheder og projekter drives af en blanding af professionelle, ressourcestærke frivillige og så desuden psykisk sårbare mennesker, der enten er i praktik eller ansat i et skåne- eller fleksjob.

Vigtig social mission

Den sociale mission er lige så vigtig som at skabe økonomisk profit. For Café Kaffegal gælder det, at overskud geninvesteres i caféens sociale mission, således at der skabes så mange jobs på særlige vilkår som muligt.

Café ØKOgal fungerer som økologisk kantine til glæde for de, der har deres dagligdag i FO-byen. Siden tænkes virksomheden udviklet. Andet trin af udviklingen skal gøre Café ØKOgal til Aarhus' førende leverandør af økologiske

fødevarer til selskaber og fester. Tredje trin går ud på at gøre Café Økogal til byens bedste leverandør af økologiske firmafrokostordninger.

Får daglig undervisning

Foreningen ChangeMakers - og dermed også Café Kaffegal & søstervirksomheden ØKOgal - samarbejder med FO Aarhus, med støtte fra Folkeoplysningsloven. Heri ligger, at omfanget af den faglige og sociale opkvalificering af psykisk sårbare mennesker er omfattende og vedvarende.

Stort set alle foreningens psykisk sårbare er ufaglærte og har ikke gennemført en videregående uddannelse. De modtager derfor dagligt undervisning i enten madlavning og køkkenhygiejne eller undervisning indenfor tjenerfagets a-z.

Se mere: cafekaffegal.dk

"Det er nødvendigt, at folkeoplysnigen forholder sig aktivt og udadvendt til det omliggende samfund. For det er jo selve kernen i folkeoplysningen," siger Torben Dreier. Foto: FO-Aarhus

For Torben Dreier er det helt oplagt og meget givtigt, at indgå i samarbejder med andre, også med nogle man ikke traditionelt forbinder med folkeoplysning. Her er han sammen med de fire unge rollemodeller fra Palæstina, der besøgte Aarhus i 2014. Foto: Ole Jessen

Torben Dreier får stadig julelys i øjnene, når han tænker på en bestemt begivenhed, der for ham er selve essensen af, hvad han selv og FO-Aarhus står for. Det var, da 15.000 mennesker samledes i Aarhus for at hylde tolerance, dialog og respekt. Foto: FO-Aarhus

Folkeoplysningen skal sætte spor i samfundet

Med partnerskaber, debatskabende aktiviteter og åbenhed overfor aktuelle strømninger, skal folkeoplysningen sætte sig spor i samfundet. Borgerne skal involveres, væsentlige emner for samfundets udvikling skal tages op og sættes til debat. Alt dette er hjerteblod for Torben Dreier, skoleleder for FO-Aarhus, og han mener, at den slags aktiviteter er helt nødvendige, hvis aftenskolerne skal overleve.

Folkeoplysningen har store muligheder for at involvere borgerne i udviklingen af samfundet, og det skal man gøre, mener Torben Dreier. Nu om dage kan man altså ikke nøjes med at udsende et katalog med kurser et par gange om året, og så desuden holde nogle debataftener med de mest kendte debattører, man ligeså godt kan se på tv.

"Hvis man ikke foretager sig andet end det, så frygter jeg for alvor, at folkeoplysningen simpelthen dør," siger Torben Dreier med en dyster mine, der er sjælden hos den ellers altid så positive skoleleder.

Han er oprigtigt nervøs for, at de traditionelle aftenskolekurser ikke i længden kan motivere landets politikere til at putte så mange penge i folkeoplysningen. Heller ikke selvom de enkelte kurser er nok så gode.

”Hvis folkeoplysningen ikke kan byde på mere end det, så er jeg bange for, at politikerne til sidst finder på, at den slags kurser må folk selv betale for. Og så er folkeoplysningen for alvor i fare,” advarer Torben Dreier.

Kernen i folkeoplysningen

Selv har FO-Aarhus masser af de traditionelle aftenskolekurser på sit program. Men det står så absolut ikke alene. I årevis har man nemlig samarbejdet med et hav af foreninger, organisationer og andre, hvilket har skabt spændende nye projekter og sat vigtige emner til debat på en anderledes og engagerende måde.

”Aktivisme” vil nogle kalde den måde at drive oplysningsforbund og aftenskole. ”Ja, tak,” siger Torben Dreier. Det mærkat vil han gerne have hæftet både på sig selv og på FO-Aarhus. Han ser det som noget meget positivt, at man forholder sig aktivt og udadvendt til det omliggende samfund. For det er jo selve kernen i folkeoplysningen.

Inspirationen til dette kom helt tilbage i slutningen af 1980’erne, da Ole Vig Jensen var kulturminister i Schlüter-regeringen. Den daværende Fritidslov var et slags ‘tag-selv-bord’, fortæller Torben Dreier, hvor man blot skulle samle 12 deltagere til et hold om et bestemt emne, så udløste det både stats- og kommustøtte.

Grænseoverskridende virksomhed

Torben Dreier fortæller, at ministeren satte et storstilet forsøgs- og udviklingsarbejde i gang. Det skulle skabe kontrol over og bremse den økonomiske vækst i folkeoplysningen, men det ville samtidig betyde langt mere frihed. Før kunne man ikke lave noget på tværs, men det blev der lavet om på i den nye Folkeoplysningslov.

I forsøgs- og udviklingsarbejdet blev der lagt afgørende vægt på grænseoverskridende virksomhed. Man skulle simpelthen i gang med at arbejde på tværs af hidtidige grænser og sektorer, bl.a. mellem det sociale og det kulturelle område. Desuden fik det socialt forebyggende arbejde en central plads, som f.eks. selvhjælpsgrupper for folk i personlig krise, ungdomscafeer og pensioniststeder, der drives af brugerne selv, samt lokale værestеder og daghøjskoler. Dette blev i høj grad udført ud fra folks egne forudsætninger og traditioner.

Vigtigt med inspiration udefra

Torben Dreier blev meget inspireret af forsøgs- og udviklingsarbejdet til at tænke på en ny måde, og samtidig kom Opgang2 med et forslag til et projekt, som satte gang i denne måde at arbejde på (se omtale af projektet Ungdomsspor,

side 13). Nogenlunde samtidig kom folk til Torben Dreier med ideer, der mundede ud i Idrætsdaghøjskolen i Gøglerskolen og flere andre projekter, der siden viste sig meget bæredygtige og væsentlige på hver sin måde.

I 1990 blev Folkeoplysningsloven vedtaget på baggrund af forsøgs- og udviklingsarbejdet, og den trådte i kraft 1. januar 1991. Det betød en stor ændring. I 1996 besluttede Aarhus Byråd nogle målsætninger for voksenundervisningen, der levede op til loven, og bl.a. indebar projekter på tværs af lovgivning og sektorer samt tværgående samarbejde med foreninger og beboerhuse. Desuden var der en målsætning om alternative samarbejds- og undervisningsformer.

Siden det første samarbejde blev indledt med Opgang2, har FO-Aarhus været med i rigtigt mange partnerskaber, og har med sin deltagelse været med til at skubbe mange projekter i gang. Torben Dreier er glad for, at folk kommer til ham og FO-Aarhus med deres ideer.

"Jeg kan jo ikke sidde her i min glasklokke og opfinde alle mulige ting. Det kræver inspiration udefra, og det får jeg heldigvis," siger skolelederen.

Gode ideer kommer op at flyve

Mange glimrende projekter er kommet til verden, fordi andre har banket på Torben Dreiers altid åbne dør og er blevet inviteret indenfor til en samtale. Han nævner eksemplet med nogle somaliere, der kom og ville have FO-Aarhus med i et projekt med en møderække om aktivt medborgerskab (se omtalen af Aarhu-Somali møderækken, side 19). Denne møderække blev afgørende for at sætte gang i en række projekter i et kommende samarbejde mellem Aarhus Kommune og de somaliske foreninger og har dermed forgrenet sig over i rådhuset.

"Projektet med somalierne kunne jeg jo aldrig have fundet på selv. Det kom kun i gang, fordi de selv kom og foreslog det," siger Torben Dreier.

Han fortæller, at han i gennemsnit får fem forslag om ugen til nye projekter, og han er kendt som manden, der aldrig siger nej. Det gør han heller ikke. Skolelederens tilgang til nye forslag er at undersøge mulighederne og se på potentialet. Derefter vurderer han, om de folk, der kommer med ideerne, også kan føre dem ud i livet sammen med FO-Aarhus.

"Jeg tror på, at det giver meget mere energi for alle parter, når vi kan finde frem til et godt samarbejde, der kan udvikle et projekt. Det er ren iltning af folkeoplysningen. Men de folk, der kommer med ideerne, skal jo også kunne løfte opgaven. Det er vigtigt at understrege," siger Torben Dreier.

Gerne debat men ingen agitation

FO-Aarhus-skolelederen lægger vægt på, at folk, der kommer til ham, selv skal smøge ærmerne op. Det nytter ikke noget, hvis de tror, at de bare kan komme med en god idé og så regne med, at FO-Aarhus udfører det hele og evt. ansætter dem i en projekt-stilling. Sådan fungerer det ikke. Et samarbejde kræver, at begge parter lægger energi og kræfter i at få projektet i gang og få det udført. Men samtidig er det også vigtigt for ham at understrege, at samarbejdet er ligeværdigt, således at ingen af parterne bestemmer over den anden.

Torben Dreier har nogle præcise grænser for, hvad FO-Aarhus vil være med til. Agitation, propaganda og partipolitisk påvirkning, den slags går ikke hos ham. Han vil aldrig gå med til at spænde FO-Aarhus for en propagandistisk vogn med en bestemt politisk opfattelse eller noget lignende. Men det betyder ikke, at man ikke kan skabe debat om alle mulige emner.

Et eksempel er, at nogle folk fra et politisk parti kom og foreslog et debatmøde med et interessant emne, men der skulle kun være nogle fra det samme parti med i panelet. Torben rystede på hovedet, men han sagde ikke nej. I stedet for bad han dem om at gøre det mere mangfoldigt, og det endte med et glimrende debatmøde med flere forskellige politiske holdninger repræsenteret.

Samlede 15.000 mennesker på Bispetorv

Folkeoplysningen skal sætte spor i samfundet. Det er Torben Dreiers kongstanke. Det er for ham selve berettigelsen ved alt det, han laver. Han kan nævne utallige eksempler på, hvor FO-Arhus har været med til at skabe debat, skabe borgerinddragelse, skabe aktivitet, skabe projekter, skabe engagement, skabe oplysning. Ja, kort sagt sætte spor i samfundet.

Han er stolt af det hele, og har svært ved at pege enkelte eksempler ud, som nogle der virkelig har rykket på noget, skabt udvikling og flyttet holdninger. Det er der nemlig rigtigt mange, der har. Og så alligevel: Arrangementet den 5. maj 2006 på Bispetorv i Aarhus, "Til glæden – for tolerance, dialog og respekt" skal nævnes (se omtalen af dette, side 31).

Arrangementet blev skabt på baggrund af krisen efter Jyllands-Postens Muhammed-tegninger og efter mange episoder i Aarhus med højreekstremistisk vold. Aarhus Byråd besluttede at lave et arrangement, for at markere sin støtte til tolerance, dialog og respekt, og nogle kendte forfattere ville det samme. Kommunen bad Torben Dreier, FO-Aarhus, og den senere chef for Aarhus Festuge, Jens Folmer Jepsen, om få arrangementet sat i værk.

Det endte med, at en lang række kendte forfattere og musikere var med til at

markere, at Aarhus er en mangfoldig, demokratisk og fordomsfri by. 15.000 mennesker samledes for at markere dette på Bispetorv, og debatten om indeholdet i arrangementet blev spredt til i 100.000-vis af mennesker. Torben Dreier var både glad, stolt og meget rørt. Han får stadig julelys i øjnene, når han tænker på det. For ham var begivenheden selve essensen af, hvad han selv og FO-Aarhus står for.

Se mere: fo-aarhus.dk

"Jeg kalder dem studerende, for de er her for at lære nogle ting," siger Brian Lauri, leder af Musik- og Medieværkstedet om de 20 studerende, der er voksne udviklingshæmmede og voksne psykisk syge. Foto: Musik- og Medieværkstedet

Musik- og Medieværkstedet er hjemsted for tre bands. Et af dem er Jacob Jensen Band, der har gang i en succesrig karriere, med koncerter i Danmark og udlandet samt en lang række cd-udgivelser. Foto: Musik- og Medieværkstedet

Musik og medier giver handicappede succes

Orkestrene spiller rundt om i Danmark og i udlandet, mens mediefolkene laver tv med politikere og kendte mennesker. Sådan foregår det i Musik- og Medieværkstedet, hvor de studerende er handicappede. De oplever stor succes med deres arbejde med musik og medier i trygge rammer, som FO-Aarhus har været med til at sørge for, stadig eksisterer.

De studerende på Musik- og Medieværkstedet er voksne med varig nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne. De har alle behov for pædagogisk støtte i hverdagen, og de føler sig kun godt tilpas på små steder. For mange af dem er Musik- og Medieværkstedet den første arbejdsplads, hvor de er trygge. Her kan de udvikle sig med et arbejde, der har deres brændende interesse.

"Jeg kalder dem studerende, for de er her for at lære nogle ting," siger Brian Lauri, leder af Musik- og Medieværkstedet om de 20 studerende, der er voksne udviklingshæmmede og voksne psykisk syge. Undervisningen i værkstedet gennemføres i samarbejde med FO-Aarhus og med støtte fra Folkeoplysningsloven.

Det handler om succes i livet

På Musik- og Medieværkstedet er de studerende tæt på leder og personale. Halvdelen er på musiklinjen, hvor de udgør værkstedets tre bands, der har

store ambitioner. Dem får de også udlevet, sådan som f.eks. Jacob Jensen Band har gjort det med udgivelse af flere cd'er og med koncerter i udlandet.

Den anden halvdel af de studerende er på medielinjen, hvor de optager og redigerer tv-interviews, især med politikere og kendte mennesker. Disse interviews bliver sendt på TV-Aarhus. Medielinjens studerende sørger desuden for at filme værkstedets bands, når de er ude at spille. Og så laver de Musik- og Medieværkstedets Online Netavis med nyheder, interviews, anmeldelser og meget mere.

"For mig handler det hele her i Musik- og Medieværkstedet om at give de studerende en succes i livet," siger Brian Lauri.

Ville ikke finde sig i lukning

Musik- og Medieværkstedet var oprindeligt et græsrodsprojekt, som Aarhus Kommune gik ind og støttede økonomisk. Men kommunale besparelser betød, at støtten blev trukket tilbage, således at stedet i december 2010 blev truet af lukning. Det kom som et chok for de studerende, og det ville de ikke bare sådan finde sig i. De skulle jo spille musik og lave tv, så det gik ikke.

Sammen med andre arrangerede de en demonstration imod de kommunale nedskæringer foran rådhuset i Aarhus, og der var protester fra forældre og andre. Løsningen blev, at FO-Aarhus kom ind i billedet med støtte til projektet, med hensyn til at stå for undervisningen. FO-Aarhus og Aarhus Kommune lavede en partnerskabsaftale om at drive Musik- og Medieværkstedet videre i FO-Aarhus' lokaler i Åbyhøj.

Stor og positiv energi

Musik- og Medieværkstedet har tre ansatte undervisere, og de studerende betaler for den undervisning, de får. Der er en stor og positiv energi på stedet. Et eksempel på dette er, at i august 2012 arrangerede Musik- og Medieværkstedet sammen med FO-Aarhus en støttekoncert for udviklingshæmmede børn i Japan. Værkstedets tre bands spillede, der blev solgt t-shirts, mad og drikkevarer, og der blev samlet 20.000 kroner ind.

Jacob Jensen Band, dannet i 1989, har udgangspunkt i Musik- og Medieværkstedet. Det består af professionelle musikere, alle med nedsat funktionsevne. Bandet har under forskellige navne udgivet 10 cd'er og givet masser af koncerter i Danmark samt turneret i Japan, i Rusland og i Australien. Bandet optræder uden musiklærere eller socialpædagoger, og de har så stort et repertoire, at de kan spille i fem timer uden at gentage et eneste nummer.

Se mere: musikogmedie.dk

En gruppe billedkunstnere mødes i Perron 1 i en studiecirkel hos FO-Aarhus. Her har de et rigtigt godt arbejdsfællesskab, der er til gavn for deres personlige udvikling og for deres fælles projekter. Foto: Hans Henrik Pedersen

"Det er en fantastisk luksus," siger billedkunstner Erik Hørning om studiecirklen. "Ja, det er vigtigt at have en faggruppe, hvor man taler samme sprog," siger billedkunstner Anne Hoffman. Foto: Hans Henrik Pedersen

Kunstnere mødes på Perron 1

En gruppe billedkunstnere mødes i FO-studiecirklen Perron 1, hvor kunstnerne giver hinanden faglig sparring, til gavn for såvel deres egen personlige udvikling som fælles projekter.

FO-Aarhus stiller et lokale til rådighed for studiecirklen, og det er til stor glæde og gavn for de fem billedkunstnere i gruppen.

"Det er vigtigt, at have en faggruppe, hvor man taler det samme sprog. Vi kan give hinanden kritik, på det vi laver, og dermed løfte hinanden," siger billedkunstner Anne Hoffman.

Kunstnerne har også andet at se til i dagligdagen, både arbejde og familie. Men de kan komme i lokalet hos FO-Aarhus, hvornår og hvor tit de vil, ja døgnet rundt.

Mødtes på Godsbanen

"Det er en fantastisk luksus. Og der bliver arbejdet både sent om aftenen, tidligt om morgenen, sådan som det nu passer," siger billedkunstner Erik Hørning.

Han fortæller, at de ofte mødes en to-tre stykker, hvilket giver en rigtig god stemning og et godt arbejdsfællesskab med udveksling af ideer og synspunkter på egen og andres kunst.

Studiecirklens navn Perron 1, lyder umiddelbart mystisk, men det er ikke tilfældigt. Navnet kommer fra, at billedkunstnerne mødte hinanden i et af de åbne værksteder på Godsbanen i Aarhus, hvor de af forskellige årsager ikke kunne blive. Men så fandt de frem til FO-Aarhus og muligheden for at starte en studiecirkel.

Kunstnerne hjælper hinanden

Alle billedkunstnerne i studiecirklen mødes fast en gang om måneden. Her diskuterer de egne værker, og desuden snakker de om andre kunstnere og deres værker.

"Det er virkelig spændende at følge hinanden og se de andres udvikling," siger Anne Hoffman.

Billedkunstnerne arbejder vidt forskelligt med former, farver og teknikker. Nogle af dem har tilmeldt sig Kunstnernes Påskeudstilling, og de hjælper hinanden med at udvælge de værker, de vil deltage med.

Se mere: foaarhus.dk/studiecirkler

"Jeg er en af deres egne og derfor har de tillid til mig og vil gerne snakke," siger Mohammad Murad om sin rolle som mentor og underviser for de yngre drenge i Bispehaven. Foto: FO-Aarhus

Unge i Bispehaven fortæller, at uden projekterne går de rundt uden at have noget at lave. Her en gruppe aktive unge, der kom med gode ideer til Bispehavens udvikling ved et inspirations-møde. Foto: Ole Jessen

"Det er en stor succes, at FO-Aarhus har engageret sig med folkeoplysning i Bispehaven, således at folkeoplysningen også giver muligheder for de svageste," siger Jens Winther, leder af Det Boligsociale Fællessek-retariat i Aarhus, her ved et arrangement i Trivselshuset i Bispehaven. Foto: Ole Jessen

Rødderne underviser de yngre i god opførsel

Kriminalitet og hærværk i boligområdet Bispehaven i Aarhus var ved at løbe løbsk, så noget måtte gøres. Men hvad? En af de gode løsninger blev at ansætte fire af områdets unge rødder til at lave aktiviteter for de lidt yngre, så de ikke på samme måde røg ud i kriminalitet. Det blev gjort i et partnerskab med FO-Aarhus, og det virkede rigtigt godt. Siden er den model brugt og udviklet i flere andre projekter.

I det daværende Boligselskab Præstehaven havde man i 2004 fået nok af kriminalitet og hærværk, som hærgede Bispehaven og gjorde beboerne utrygge. Boligselskabet indkaldte derfor en gruppe af de ældste unge i området til en alvorlig snak om problemerne.

På mødet blev man i fællesskab enige om at gøre noget for at stoppe ulovlighederne. De fire unge foreslog ganske enkelt, at man skulle gå i gang med at lave nogle aktiviteter for de unge. Meningen var, at det skulle holde dem væk fra ulovligheder. Boligforeningen tilbød en pose penge. I posen var der det beløb, man kunne spare på udgifter til reparationer efter hærværk og kriminalitet. Altså hvis de unge holdt ord og fik begrænset dette.

FO-Aarhus kommer ind i billedet

De fire unge satte gang i en række aktiviteter med samvær for de mest urolige af Bispehavens drenge, og derefter begyndte kriminaliteten og hærværket i området faktisk så småt at falde. Efter et halvt år, i marts 2005, var virkningen af de fire unges indsats så tydelig, at boligselskabet og kommunens Socialcenter Vest i fællesskab besluttede sig for at ansætte de fire unge med løntilskud og starte projektet Outsiders2Insiders.

Her kom FO-Aarhus ind i billedet. Fra december 2005 støttede FO-Aarhus projektet økonomisk, så de fire drenge kunne blive ansat fast i 18 timer om ugen i projektperioden. FO-Aarhus stod for at organisere undervisningen i projektet.

Mange døre åbnede sig

Projektleder Trine Nielsen kunne i FO-Aarhus' blad Nicolai i november 2006 fortælle om en mere positiv stemning i Bispehaven, efter at Outsiders2Insiders var blevet sat i gang.

"Gennem dette projekt har de unge i området følt, at de har fået lov til at være et sted, de har følt, de hørte til og har fået grønt lys til at lave noget, de selv gerne ville, f.eks. opstarte et fodboldhold. Generelt har man fået øjnene op for, at der er masser af muligheder i sådan en form for projekt, og via dette projekt har vi endvidere fået skaffet flere i uddannelse og arbejde," sagde Trine Nielsen til Nicolai.

De fire unge ansatte fungerede som rollemodeller for de yngre. Selv kom de fire i uddannelse eller arbejde, og så opdagede de, at dermed åbnede mange døre sig for dem.

"Det drengene egentlig gør, er at undervise de yngre drenge i at opføre sig ordentligt, tilpasse sig samfundet og lære dem, hvordan man agerer normalt, kommer ud af kriminalitet, søger arbejde, møder til tiden og så videre," sagde Trine Nielsen.

De yngre lytter til de ældre

Mohammad Murad på 23 år var en af de fire unge, der blev ansat i Outsiders2Insiders, og han kom desuden i gang med en ungdomspædagogisk uddannelse. Han pegede på vigtigheden af den daglige kontakt til de unge, som også omfattede møder med deres arbejdsgivere og skolevejledere. Der blev skabt tillid mellem de unge og de fire ansatte, således at de unge ofte selv henvendte sig med deres problemer.

”Jeg er en af deres egne og derfor har de tillid til mig og vil gerne snakke. Desuden betyder alder og rangorden meget herude. De yngre har respekt for og lytter til de ældre. Det kan vi jo udnytte positivt,” sagde Mohammad Murad til Nicolai.

Også på rådhuset i Aarhus var der glæde over projektet.

”Det rigtigt gode ved Outsiders2Insiders er, at man har ansat unge fra Bispehaven. De har tidligere været ude i kriminalitet og kender området på godt og ondt. De er kun nogle år ældre end de unge, der begår kriminalitet. Men de unge i området har tillid til dem, og de lytter til dem. Deres arbejde har langt større effekt, end hvis man sendte en pædagog eller socialrådgiver ud til Bispehaven,” skrev Gert Bjerregaard (V), rådmand for sociale forhold og beskæftigelse, i Nicolai i november 2006.

Støtte fra midler til folkeoplysning

Outsiders2Insiders fik støtte fra det EU-finansierede Urban-projekt, fra Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, fra Aarhus Kommune samt fra FO-Aarhus, der stod for undervisningen og dermed støttede med midler fra folkeoplysningen.

I 2009 udarbejdede NIRAS-konsulenterne en evaluering af beboerrådgivningen i 62 almene boligområder, i årene 2004 og 2008. I evalueringen fremhæves det lokale projekt Outsiders2Insiders fra Bispehaven som et godt eksempel på en anderledes effektfuld tilgang til arbejdet med udsatte børn og unge samt integration.

Selvværd vokser ved ansvar

Modellen fra Outsiders2Insiders er siden ført videre i Bispehaven i nogle nuværende projekter, hvor FO-Aarhus er en aktiv medspiller i den boligsociale indsats. I et hus midt i bebyggelsen ligger genbrugsbutikken Smukt og Brugt sammen med socialcafeen Café Viggo. Begge steder er for de lidt mindre ressourcestærke borgere, hvoraf de fleste er faldet ud af arbejdsmarkedet.

”Mange af brugerne har tendens til at isolere sig i lejlighederne, men her får de et sted at være, i en rolig og hyggelig atmosfære, så de kan trives. Mange af dem har store problemer i livet, som det ofte kræver hjælp og vejledning gennem en længere proces at få løst,” fortæller Kasper Müller, projektleder i den Boligsociale Helhedsplan i Bispehaven.

Han fungerer som mentor for de ledige, som kommunen sender i ar-

bejdsprøvning på stedet. Samtidig står han for at undervise projektets deltagere i sociale færdigheder, hvilket foregår i FO-Aarhus regi. Det er en uformel undervisning, der løfter folk og giver dem selvtillid. Det skyldes især, at det foregår i forbindelse med, at de deltager i arbejdet i genbrugsbutikken og i caféen, hvor de får øget selvværd ved at få ansvar for arbejdsopgaver, således at de bidrager til fællesskabet. Overskuddet fra genbrugsbutikken går nemlig til en årlig sommerlejr for Bispehavens børn, hvilket alle kan se værdien af.

Værdifuldt for mange

I Østjysk Bolig, som Bispehaven nu hører under, er man meget glad for at have folkeoplysningen med i flere projekter.

"Med udfordringerne i Bispehaven er det meget afgørende med den undervisning, som FO-Aarhus står for. Dermed har vi noget værdifuldt for mange af de mennesker, der ellers bare ville sidde hjemme i lejligheden. De kommer ud og møder andre mennesker og bliver aktiveret," siger Allan Søstrøm, direktør i Østjysk Bolig.

Han mener, at samarbejdet er godt, fordi det fokuserer på det realistiske og det, der virker.

"Vi er meget glade for samarbejdet med FO-Aarhus, og vi håber, at det bliver ved længe endnu," siger Allan Søstrøm.

Fokus på de unges gode sider

En gruppe unge i Bispehaven er i gang med at sætte nogle gamle ungdomslokaler i stand til et værested for unge over 18 år. Det foregår i et mentorprojekt, og gruppen af unge ledes af Mohammad Murad, der var med i Outsiders2Insiders. Nu er han mentor og underviser for de unge.

Mohammad Murad er ansat som projektmedarbejder i et samarbejde mellem boligselskabet Østjysk Bolig og FO-Aarhus. Hans opgave er at undervise de unge, der er mellem 17 og 30 år. Undervisningen foregår i FO-Aarhus regi, og det drejer sig om en anderledes undervisning, end de unge har mødt i folkeskolen. Mohammad Murad fortæller, at han fokuserer på de unges gode sider, samtidig med at han fungerer som rollemodel for dem.

"Jeg har selv været en bandit på et tidspunkt. Men jeg kom ind i billedet, fordi der var brug for vores assistance. Vi var den ældste generation i området, så det var på tide at give noget tilbage til området," siger Mohammad Murad.

De unge i projektet fortæller, at de ellers går rundt uden at have noget at lave. Nu er de glade for at kunne sætte lokalerne i stand, for her kan de indrette et musikstudie for Bispehavens beboere. Det glæder de sig til. Og så vil de gerne starte et cykelværksted.

Også muligheder for de svageste

"Det er alletiders," siger Jens Winther om folkeoplysningens indtog i et boligområde som Bispehaven. Han er leder af Det Boligsociale Fællessekretariat i Aarhus og var tidligere i en del år ansat ved socialforvaltningen i Aarhus som leder af flere projekter i Bispehaven.

"Selvfølgelig har folkeoplysningen også noget at byde på dér. Ja, man kunne snarere sige, at det var på tide, at folkeoplysningen også gav muligheder for de svageste, og ikke kun fokuserer på italiensk, finere madlavning og den slags," siger Jens Winther.

Han mener, det har været en stor succes, at FO-Aarhus har engageret sig med folkeoplysning i Bispehaven. Han peger på, at Outsiders2Insiders var et meget amtitiøst projekt, men at det alligevel var en succes, idet der kom nogle gode unge mænd ud af det.

"Efterfølgende har jeg selv været leder af andre projekter, hvori folkeoplysningen også har været inddraget, og det har ligeledes været succesfuldt," siger Jens Winther.

Indholdet i arrangementerne i Studenterhus Aarhus spænder meget vidt: Fra fair trade fest med bæredygtigt modeshow til oplevelser som udsendt soldat og desuden en afklaring af, om man er intelligent. Foto: Studenterhus Aarhus

FO-Aarhus har de senere år været med i 15-20 debatskabende arrangementer i Studenterhus Aarhus, der holder til i Stakladen på Aarhus Universitet. Foto: Studenterhus Aarhus

Mangfoldig debat for studerende i Aarhus

I flere år har FO-Aarhus stået for en lang række debatskabende arrangementer i Studenterhus Aarhus. Indholdet i disse arrangementer spænder meget vidt: Fra fair trade fest med bæredygtigt modeshow til oplevelser som udsendt soldat og desuden en afklaring af, om man er intelligent.

Hvert år udgiver FO-Aarhus et lille skrift, hvori man kan læse om alle de debatskabende arrangementer, der er holdt i årets løb i samarbejde med andre og med penge fra debatpuljen. Arrangementer i Studenterhus Aarhus fylder altid godt i denne beretning.

De senere år har FO-Aarhus på denne måde hvert år været med i 15-20 debatskabende arrangementer i Studenterhus Aarhus, der holder til i Stakladen på Aarhus Universitet. Pengene til arrangementerne kommer fra FO-Aarhus' debatpulje.

Vidt omkring i mange emner

I 2014 blev der holdt 22 af den slags arrangementer. De handlede om: politik, film, islamisme, Ukraine, fattigdom, digte, naturvidenskab, teologi, EU, Grundtvig, magten i verden, medie-etik, humor og handicap, Tjekkiet, studiejobs, melankoli, gruppearbejde med funktionsnedsættelse, humanis-

ter i erhvervslivet og målretning i forhold til jobbet.

Som det ses kommer man vidt omkring. Filmene var en kavalkade af tre Niels Malmros film. Islamisme fortalte professor emeritus Mehdi Mozaffari, Aarhus Universitet, om. I Ukraine-mødet deltog både en russer og en ukrainer. Social-iværksætter Steffen Rasmussen, Aarhus, der har startet Fundamenter, fortalte om fattigdom i Danmark set i europæisk perspektiv.

Andre spændende og kendte gæster til debat-arrangementerne i løbet af dette år var digteren Søren Ulrik Thomsen, tv-vært Clement Kjærsgaard, journalist Henrik Qvortrup, overlæge Ole Helmig og billedkunstner Jørn Henrik Olsen.

Samarbejde om kurser

Debatpuljen er med disse hyppige arrangementer med til at sætte debatter i gang, blandt de studerende i Aarhus, om et utal af forskellige emner, der varierer meget fra år til år.

Ud over dette har FO-Aarhus et samarbejde med Studenterhus Aarhus omkring kurser og undervisning, f.eks. i sprog. FO-Aarhus giver rabat til Studenterhus Aarhus' medlemmer til en række kurser.

Intelligente studerende

Og så lige det med afklaring af, om man er intelligent. I 2008 blev der holdt et arrangement med overskriften: "Er du intelligent? - Og kunne du tænke dig at vide det?"

Sådan en overskrift skulle jo nok kunne provokere en og anden studerende med store ambitoner for sit studie til at møde op. Mødet blev holdt i samarbejde med Mensa Danmarks Intelligenstest, og der var foredrag om intelligens ved Tina Refning Larsen, der er medlem af European Council for High Ability og Mensa Danmark, og så har hun stiftet foreningen Gifted Children.

Hvor mange studerende, der efter mødet gik derfra med en vished om, at de er intelligente, vides ikke, ligesom det heller ikke vides, om nogle studerende muligvis gik temmelig skuffede hjem.

Se mere: studenterhusaarhus.dk

Med penge fra debatpuljen var FO-Aarhus med til at støtte Play the Game åbnings-debatten på Aarhus Rådhus, hvortil der var offentlig adgang. Foto: FO-Aarhus

Kulturminister Bertel Haarder åbnede Play the Game 2015 konferencen på Aarhus Rådhus, hvor mange af idrættens tabuer blev sat til debat. Foto: FO-Aarhus

Idrættens tabuer sat til åben debat

Global sport: Reform eller revolution? Sådan lød oplægget ved konferencen Play the Game i Aarhus i oktober 2015, hvor idrætsdebattens verdensmestre var samlet til flere dages debat. Med penge fra debatpuljen var FO-Aarhus med til at støtte åbnings-debatten på Aarhus Rådhus, hvortil der var offentlig adgang.

Idrættens magthavere fik ved konferencen kamp til stregen med hensyn til mange tabuer i idrættens verden. Det skete, da omkring 400 journalister, forskere, idræts-ledere og andre eksperter i dagene 25.-29. oktober 2015 mødtes i Aarhus til debat om de værste udfordringer til den internationale idræt. Der blev talt om emner som korruption, matchfixing, doping, menneskehandel, mangel på idrætstilbud til befolkningerne og meget andet.

I snart 20 år har det danske initiativ Play the Game været med til at bryde idrættens tabuer. Efterhånden har verdensidrættens udfordringer med korruption, doping, match-fixing og frafald fra foreningsidrætten udviklet sig så faretruende, at Play the Game på sin niende konference stillede spørgsmålet: Global Sport: Reform eller revolution?

Mange udfordringer skal løses

"Gennem de seneste 4-5 år er Play the Games indflydelse på international idræts-politik vokset støt og roligt, og vi forventer deltagelse både fra nogle af idrættens skarpeste kritikere og fra de aktører som har ansvaret for at udforme fremtidens idrætspolitik: EU, Europarådet, UNESCO og forhåbentlig også nogle af de store idrætsorganisationer," sagde Jens Sejer Andersen, international chef for Play the Game og Idrættens Analyseinstitut forud for konferencen.

Jens Sejer Andersen henviste til mottoet 'Rethink' for Aarhus som Europæisk Kulturhovedstad i 2017. Han mente, at dette kunne være en passende opfordring, som international idræt skal tage til sig, hvis de mange udfordringer skal løses.

Gentænkning i idrættens verden

Kulturrådmand i Aarhus, Rabih Azad-Ahmad, var glad for, at konferencen er med til at styrke Aarhus' profil op til 2017. Han sagde: "Aarhus er udpeget som Europæisk Kulturhovedstad, fordi vi har tilbudt os som et laboratorium for gentænkte løsninger, og idrættens verden står med en række konkrete udfordringer, som netop kræver gentænkning, hvis vi skal nå i mål."

Kulturminister Bertel Haarder foretog den officielle åbning sammen med Aarhus-borgmester Jacob Bundsgaard og formanden for Europarådets parlamentariske forsamling, Anne Brasseur fra Luxembourg. Herefter lagde en perlerække af talere op til debat.

Folkelige protester er vokset

Et af konferencens emner var den folkelige protest mod store sportsbegivenheder, der er vokset som aldrig før. Millioner gik på gaden i Brasilien i opposition til FIFA World Cup, og en håndfuld byer stemte imod bud for Vinter-OL 2022. Lande over hele verden investerer masser af penge og prestige i at være vært for globale sportsbegivenheder, men der er stigende tvivl om afkastet af investeringerne.

Konferencen blev støttet af adskillige, bl.a. Kulturministeriet, DGI, Aarhus Kommune, Antidoping Danmark, Dansk Journalistforbund, Den Amerikanske Ambassade i Danmark, Aarhus 2017, Lokale- og Anlægsfonden, Europarådet, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole samt flere. Og altså også af FO-Aarhus med penge fra debatpuljen.

Se mere: playthegame.org

FO-Aarhus' allerførste samarbejde ud af huset startede i slutningen af 1980'erne, da Søren Marcussen, leder af Opgang2, søgte en samarbejdspartner til sit projekt Ungdomsspor. Det fandt han hos Torben Dreier, FO-Aarhus. Foto: FO-Aarhus

Partnerskaber inden for folkeoplysningen er direkte nævnt flere steder i Folkeoplysningsloven. Billedet er fra begivenheden, hvor superligaklubben AGF i samarbejde med FO-Aarhus inviterede flygtninge til gratis at se fodbold på stadion i Aarhus. Foto: Foto Trine (Trine Niebuhr)

FO-Aarhus har indgået et partnerskab med Århus Stiftstidende om debatmøder i Stiften Lounge hos FO-Aarhus, hvor debatten fra moderne, gennem avisens spalter, breder sig langt ud i samfundet. Foto: FO-Aarhus

Partnerskaber bygger på fællesskab og ligeværd

Hvad kan man udrette alene, og hvad kan man udrette, hvis man går sammen med andre i et partnerskab? Det spørgsmål har optaget foreningsfolk, forskere, politikere og mange andre gennem flere år. Der er lavet undersøgelser og skrevet rapporter om partnerskaber, og det er prøvet af i mange sammenhænge. På folkeoplysnings- området er der desuden lavet kommunale visioner om partnerskaber, og denne måde at arbejde på, er ligefrem skrevet ind i Folkeoplysningsloven.

Partnerskaber bygger på synergi, fællesskab og ligeværd. Det fremgår af rapporten "Partnerskaber – på vej mod en ny samarbejdskultur", af Mette Hjære, Center for Frivilligt Socialt Arbejde, fra 2005.

I rapporten beskrives et partnerskab som en samarbejdsform, og det slås fast, at det rummer langt flere strukturerede og forpligtende elementer, end blot dét, at to organisationer arbejder sammen. Det beskrives, at der findes mange forskellige former for partnerskab. Men i rapporten har man valgt følgende definition: "Et partnerskab er et struktureret, forpligtende, gensidigt, fordelagtigt og dialogbaseret frivilligt samarbejde mellem organisationer fra forskellige sektorer, der ved at kombinere deres ressourcer og kompetencer arbejder sammen for at udvide (nye) sociale aktiviteter."

Dette uddybes ved, at et partnerskab er en særlig kvalificeret konstruktion for samarbejde mellem to eller flere organisationer. Samarbejdet har en høj grad af struktur og formalisering. Ved hjælp af partnernes forskellige kompetencer og ressourcer arbejder de på en bestemt opgave frem mod et fælles mål.

Ligeværdige partnere

Det slås fast i rapporten, at partnerskabet bygger på to eller flere ligeværdige partnere. Også selvom partnerne ikke bidrager med lige meget i samarbejdet, er der tale om et ligeværdigt forhold. Den ene partner er måske tovholder og står for indhold, mens den anden partner bidrager med lokaler. Men alligevel er der ligeværdighed, også når det gælder beslutninger, således at alle parter har lige stor indflydelse på disse.

Rapporten beskriver partnerskabets grundtanke på den måde, at "partnerne så at sige træder ind i samme arena og derfra løfter en opgave i fællesskab." Her er det afgørende, at partnerne forpligter sig på dialog og ligeværd, og at dette princip bliver indbygget i samarbejdets tilrettelæggelse.

Partnerskaber nævnes i loven

Partnerskaber inden for folkeoplysningen er direkte nævnt flere steder i Folkeoplysningsloven.

I §8a står der: Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der ydes særlige tilskud til følgende formål, jf. § 6, stk. 2:

1) Nedsættelse af deltagerbetaling for særlige grupper.
2) Undervisning m.v., der forudsætter små hold.
3) Indgåelse af partnerskaber om løsning af konkrete opgaver.

I §19 stk. 3 står der: Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der ydes særlige tilskud til indgåelse af partnerskaber om løsning af konkrete opgaver.

I § 34 står der: Kommunalbestyrelsen vedtager og offentliggør en politik for den folkeoplysende virksomhed i kommunen, som skal angive følgende:

I stk. 4: Samspil mellem den folkeoplysende virksomhed og øvrige politikområder, herunder muligheder for indgåelse af partnerskaber om løsning af konkrete opgaver, jf. § 8a, nr. 3, og § 19, stk. 3.

At arbejde med partnerskaber i folkeoplysningen er altså en direkte følge af indholdet i Folkeoplysningsloven. Men hvordan kommer man i gang med

dette? Hvem kan man arbejde sammen med, og hvilke udfordring giver det? Eksemplerne i dette skrift skulle gerne give nogle svar og desuden give inspiration til at gå i gang.

Partnerskaber giver kvalitet

I Aarhus Kommune er indholdet i Folkeoplysningsloven mht. partnerskaber udmøntet på følgende måde i Aarhus Kommunes Sports- og Fritidspolitik (side 18-19), under overskriften "Partnerskaber giver kvalitet": "Der skal etableres partnerskaber mellem folkeoplysnings-området, offentlige organisationer og private virksomheder. Partnerskaberne skal give kvalitet og sammenhængende løsninger, både for deltagerne og for aktørerne i partnerskaberne."

Dette uddybes således: "Samarbejdet kan omhandle en lang række opgaveområder.

Det kan være aktiviteter, som ligger i umiddelbar forlængelse af foreningernes og aftenskolernes kerneområde, f.eks. at en idrætsforening og en SFO samarbejder om et idrætsforløb eller en aftenskoles samarbejde med f.eks. VUC. Der kan endvidere være flere områder, hvor foreningen/aftenskolen og kommunen indgår et samarbejde om mere specialiserede opgaver som f.eks. sundhedsfremme, genoptræning og integration."

Endvidere står der: "En af de grundlæggende idéer med at lade en forening eller aftenskole løse en konkret opgave i partnerskab med kommunen, er, at børn og voksne lettere kan fastholdes i en aktivitet i dette regi. Det kan ske, når deltagerne opbygger et socialt netværk og en samhørighed med foreningen eller aftenskolen."

Partnerskaber skal indgås og understøttes

Når det drejer sig om partnerskaber har kommunen i sports- og fritidspolitikken følgende ambition: "Der indgås partnerskaber mellem aktører på folkeoplysningsområdet og kommunen om løsning af specifikke opgaver inden for eksempelvis sundhed, social inklusion, events m.v."

Følgende initiativ skal tages: "Sport & Fritid skal understøtte dannelse af partnerskaber mellem foreninger, aftenskoler og kommunale aktører om løsning af opgaver vedrørende f.eks. særlige motionstilbud til børn og unge, synliggørelse af fitnessredskaber og motionsruter, sygdomsforebyggelse, genoptræning eller tilbud til handicappede og socialt udsatte."

10 procent af tilskuddet til folkeoplysning skal gå til debatskabende aktiviteter, som her ved Stiften Debatmødet om et nyt stadion i Aarhus. Foto: Kim Haugaard, Århus Stiftstidende.

Undervisning og debat på mange måder

Med de nuværende love og regler for folkeoplysningen er det muligt at skabe debat og give undervisning på mange forskellige måder, også nogle der måske ikke er så traditionelle.

På denne måde kan der skabes folkelig debat om selv meget aktuelle emner, der berører mange mennesker. Der kan desuden arrangeres undervisning for nogle af samfundets grupper, som normalt ikke af sig selv vil opsøge en aftenskole. Her beskrives nogle af de vigtigste regler for dette.

Fleksible tilrettelæggelsesformer - styrkelse af medborgerskab

En folkeoplysende forening / aftenskole kan arrangere undervisning tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer. Det fremgår af Folkeoplysningslovens §8 stk. 4.

Tilskud til dette kan højst udgøre 36 procent af de samlede udgifter til undervisning. Tilskuddet kan bruges til andre udgifter end løn til lærere og ledere.

Fleksible tilrettelæggelsesformer skal have til formål at styrke udviklingen af aktivt medborgerskab. Dette skal ske inden for væsentlige samfundsrela-

terede områder, temaer eller emner. Det kan handle om emner som integration, livsstilssygdomme, folkesundhed, forbrugeroplysning, borgerinddragelse, kultur og litteratur.

Fleksible tilrettelæggelsesformer skal klart adskille sig fra den traditionelle undervisning. Den kan arrangeres som åbne studiecirkler, åbne studieværksteder, workshops, fjernundervisning eller på anden måde.

Undervisningen skal foregå på hold, den skal annonceres offentligt, og den skal være åben for alle. Der skal desuden være deltagerbetaling. Længden af lektionerne er på 45 minutter, som i den traditionelle undervisning.

Debatskabende aktiviteter – 10 procent puljen

En folkeoplysende forening / aftenskole skal bruge 10 procent af sit tilskud til folkeoplysning til debatskabende aktiviteter. Det fremgår af Folkeoplysningslovens §8 stk. 3. Dette beløb kan bruges til andre udgifter end løn til lærere og ledere.

De debatskabende aktiviteter skal annonceres offentligt. De skal være åbne for alle. Det skal fremgå af annonceringen, at formålet er at skabe debat om det valgte emne. Det er ikke en betingelse, at der er deltagerbetaling.

De valgte emner for debatskabende aktiviteter skal sættes ind i en bredere samfundsbetonet og helhedsorienteret ramme, og de skal rette sig mod brede målgrupper.

Emnerne skal være væsentlige og de skal være debatskabende. De skal altså have interesse for fællesskabet, og de skal tilrettelægges sådan, at der i arrangementet foregår en debat, der inddrager deltagerne aktivt. Debatten skal være hovedbestanddelen af aktiviteterne, og den skal indgå som en naturlig del.

Formålet med debatskabende aktiviteter må ikke være behandling, agitation, underholdning, valgkampagner, forkyndelse eller udbredelse af overtro. Men der må gerne oplyses om og skabes debat om alt dette.

De debatskabende aktiviteter kan foregå i samarbejde med andre foreninger, organisationer, institutioner m.v. Hvis det er tilfældet laves et særligt regnskab, hvoraf den folkeoplysende forenings udgifter og indtægter fremgår.

Undervisning

En folkeoplysende forening / aftenskole får tilskud til folkeoplysende voksenundervisning. Det fremgår af Folkeoplysningslovens §8 stk. 1. Dette gælder også undervisning for handicappede, undervisning i at spille et instrument, studiekredse og desuden foredrag.

Tilskuddet går til at nedsætte udgifterne til løn til lærere og ledere, der lønnes efter centralt fastsatte regler og satser. Det betyder, at der kun gives tilskud til undervisning til timer, hvor der udbetales løn til lærer/leder eller honorar for foredrag.

Undervisningen skal foregå på hold. Den skal annonceres, være offentlig tilgængelig, og den skal være åben for alle. Der skal desuden være deltagerbetaling.

På rådhuset i Aarhus er der blandt politikerne stor opbakning til at flytte penge fra kommunen til folkeoplysningen, hvis der her skal løses specifikke opgaver. Foto: Ole Jessen

Ja til at flytte kommunale kroner til folkeoplysningen

Politikere i Aarhus Byråd, hele vejen rundt i salen, siger ja til at flytte penge fra kommunen til folkeoplysningen, hvis der her skal løses specifikke opgaver. Det viser en rundspørge, som blev lavet forud for kommunalvalget i november 2013.

Rundspørgen blev lavet af FO-Aarhus' blad Nicolai, der spurgte byrådskandidater fra syv politiske partier: *"Hvis folkeoplysningen og kommunen indgår i samarbejde om løsningen af specifikke (kommunale) opgaver, er du så åben for muligheden af at flytte økomomiske ressourcer fra andre magistratsområder til folkeoplysningen?"*

Alle spurgte politikere sagde ja, på hver sin måde, og de spurgte repræsenterer hele det politiske spektrum. Dermed kan man konstatere, at der er en udtalt politisk vilje til at inddrage folkeoplysningen i løsning af opgaver. Og i den forbindelse er der også en bred politisk vilje til at flytte penge fra forskellige af kommunens afdelinger til folkeoplysningen.

Parat til at flytte midler

Byrådskandidat for De Radikale Venstre, Klaus Bach Jacobsen, gav det korteste og mest kontante svar: *"Ja, det er et sundt princip, at pengene følger opgaven," sagde han.*

Socialdemokraternes daværende politiske ordfører i byrådet, Lotte Cederskjold, var lige så klar i mælet: *"Hvis en opgave, som i dag løses af kommunen, kan løses bedre enten af folkeoplysningen alene eller i et samarbejde med kommunen, så skal vi også være parate til at flytte på midlerne," sagde Lotte Cederskjold.*

Rådmand Bünyamin Simsek fra Venstre kunne næsten ikke komme i gang med det hurtigt nok: *"Ja - det har vi haft som politik i mange år, allerede nu har vi sikret et bredt samarbejde mellem kommunen og folkeoplysningen på mange områder, der er plads til at udvikle denne og udvide samarbejdet til glæde og gavn for borgerne og den kommunale service," sagde Bünyamin Simsek.*

Pengene skal følge med

Enhedslistens kandidat Maria Sloth, nu byrådsmedlem, pegede på vigtigheden af at inddrage de frivillige: *"Hvis folkeoplysningen fremover skal løfte kommunale opgaver, skal de penge, der tidligere blev brugt på opgaven, følge med. Det er ydermere ekstremt vigtigt, at opgaveflytningen sker på de frivilliges præmisser," sagde Maria Sloth.*

I den anden side af byrådssalen, hos Dansk Folkeparti, ville byrådsmedlem, nu rådmand, Jette Skive, også gerne flytte rundt på pengene, men vist nok mest inden for kommunen: *"Jeg ville ønske, der kunne flyttes rundt på økonomien fra én magistratsafdeling til en anden, men det er totalt uhørt i et magistratsstyre med 5 små selvstændige kongedømmer," sagde Jette Skive.*

Fordel af partnerskab

Daværende rådmand, nu byrådsmedlem, Marc Perera Christensen, Det Konservative Folkeparti, kunne godt få øje på kommunale opgaver og dermed kroner, der kunne flyttes: *"Det er vigtigt, at der er tale om reelle partnerskaber til gavn for begge parter. Hvis dette er tilfældet kan de relevante kommunale afdelinger forhåbentlig også se en fordel i at investere ressourcer i løsningen af opgaven i et partnerskab med folkeoplysningsområdet. Jeg kan sagtens se et perspektiv i at flytte fx genoptræningsmidler og børn- og ungemidler over til folkeoplysningen," sagde Marc Perera Christensen.*

SFs daværende byrådsmedlem, Claus Thomasbjerg, var åben over for at flytte ressourcer: *"SF er meget optaget af, at vi bruger ressourcerne bedst muligt. Derfor er SF meget åben over for at flytte ressourcer, hvis der i samarbejdet mellem folkeoplysningen og kommunen kan skabes specifikke løsninger, som skaber bedre resultater, og hvor der er direkte eller indirekte samspil mellem de konkret magistratsafdelinger," sagde Claus Thomasbjerg.*

Er Lyset for de lærde blot?

Det spørgsmål blev stillet af Grundtvig helt tilbage i 1839. Nu har vi nået 2016, og spørgsmålet er stadig lige aktuelt.

For mig er svaret et klart og tydeligt NEJ! Oplysning er den vigtigste del af opskriften for et velfungerende demokrati. Folkeoplysningen skal sikre oplyste borgere. Borgere der foretager kvalificerede valg i deres liv. For de bedste valg bliver truffet på et oplyst grundlag.

Det er vigtigt, at vi tager os tid til at tale sammen. Tid til at debattere og udveksle meninger og syns-punkter med gensidigt hensyn til og respekt for hinandens standpunkter. Det er en forudsætning for gensidig forståelse og indsigt. Derfor er aftenskolernes debatskabende aktiviteter vigtige. Her kan holdninger mødes, og argumenter udveksles. Det er her holdninger flyttes og nye opstår. Igennem de debatskabende aktiviteter får vi mulighed for at udvide vores horisont – og viden giver os indsigt, der skaber udsigt.

Jeg vil gerne takke aftenskolerne for dette initiativ og samtidig opfordre alle til at tage del i folkeop-lysningens mange muligheder og debatskabende aktiviteter. Folkeoplysning er så mangfoldig, at der helt sikkert er et interessant tilbud til alle - eller tilbud der kan give fornyet indsigt og inspiration.

Med venlig hilsen

Rabih Azad-Ahmad
Rådmand for Kultur og Borgerservice